Бутун дунё пролетарлари, бирлашинггиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 54 (13.316).
5 МАРТ 1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 3 тийин.

Кеча Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съездида Компартия Марказий Комитети ва Ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан музокаралар давом этди.

Сўнгра СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳаси тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбоновнинг доклади тингланди ва муҳокама қилинди.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XVII СЪЕЗДИ

4 мартда Ўзбекистон Коммунистик партияси XVII съездининг эрталабки мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. НИШОНОВ раислик қилди. Ўртоқ Р. Н. Нишонов Ўзбекистон Компартияси съезди номига Москва шаҳар ва Ленинград область партия конференциялари делегатларидан олинган табрикномаларни ўқиб эшиттирди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳамда Ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан музокаралар давом этмоқда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. НАСРИДДИНОВАга сўз берилади. Шундан кейин Янгиқазған нефть қидирув экспедициясининг чуқур пармалаш мастери Э. ҲИКМАТОВ, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари С. АСОМОВ, Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси М. А. ЗОИДОВ, Ўзбекистон Ёзувчилари союзи правлениесининг раиси К. НУЪМОНОВ (Яшин), Самарқанд районидаги Энгельс номли колхознинг раиси Ф. ҚОСИМОВА, Қува район ижроия комитетининг раиси Х. ЭРМАТОВ, «Совет Ўзбекистони» газетасининг редактори М. ҚОРИЕВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Съезд Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг докладини бир овоздан тасдиқлади.

Танаффусдан кейин съезд кун тартибидаги учинчи масалани кўра бошлади. Раислик қилувчи — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. АНИСИМКИН СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳаси тўғрисида доклад қилиш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. ҚУРБОНОВга сўз беради.

Доклад тугади. Раислик қилувчи съезд делегатларини табриклаш учун пионерлар келганлигини эълон қилади. Залдагилар ёш ленинчиларни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар. Улар ўз оталари ва акаларининг шонли традицияларини кўпайтиришга тайёр эканликларини изҳор қиладилар.

Съезд ўртоқ Қурбонов докладини муҳокама қилишга киришади. Доклад юзасидан музокараларда Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. МАҲМУДОВ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Тошкент область ижроия комитетининг раиси Э. Т. ШАЙХОВ ўртоқлар қатнашдилар.

Кечқурунги мажлисда раислик қилган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. ЛОМОНОСОВ республиканинг турли шаҳар ва қишлоқларидаги жуда кўп меҳнаткашлари коллективларидан съездга юборилган меҳнат зафарлари тўғрисидаги рапортларни ўқиб эшиттиради.

Музокаралар давом этади. СССР газ саноати министри А. К. КОРТУНОВ, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси С. К. ЗИЁДУЛЛАЕВ, СССР Ирригация ва сув хўжалиги министрлиги ирригация ва совхозлар қурилиши Ўрта Осиё бош бошқармасининг бошлиғи А. А. САРКИСОВ, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. АЙТМУРОТОВ, Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик министри М. З. МИРЗА АҲМЕДОВ, Андижон области ижроия комитетининг раиси П. ҚАЮМОВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Музокаралар тугагандан кейин Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов делегатлар ўртага қўйган бир қанча масалаларга жавоб берди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов съездда якунловчи нутқ сўзлади.

Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот давридаги ишини бир овоздан қониқарли деб топди.

Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисоботи юзасидан тегишли резолюция қабул қилди.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳаси тўғрисида қилинган доклад бўйича қарор қабул қилинди.

Съездда Белоруссия, Эстония, Тожикистон, Молдавия, Арманистон, Литва, Қирғизистон, Латвия компартияларининг съездларидан, Озарбайжон, Қозоғистон, Туркманистон компартиялари Марказий Комитетларидан, Иваново область партия комитетидан съезд номига олинган табрикномалар ўқиб эшиттирилди.

Бугун Ўзбекистон Компартиясининг XVII съезди ўз ишини давом эттиради.

* * *

Кечқурун съезд делегатлари учун бадиий ҳаваскорларнинг катта концерти берилди. Концертда республиканинг ҳамма областлари ва Қорақалпоғистон ҳаваскор коллективлари қатнашди.

ҚИРҒИЗИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ XIV СЪЕЗДИ

ФРУНЗЕ, 3 март. (ТАСС). Янги талаблар руҳида ишламоқ, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бой резервларидан тўлароқ фойдаланмоқ учун нималар қилиш керак, деган масалалар Қирғизистон Компартияси XIV съездининг диққат марказида турибди. Съезд бугун Фрунзеда очилди.

Қирғизистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Усубалиев Марказий Комитетнинг ҳисобот докладида республика партия ташкилотларининг ишини кенг, атрофлича анализ қилиб берди.

КПСС XXII съездидан кейин саноатнинг бир қанча янги тармоқлари бунёдга келтирилди. Ўтган етти йилликда машина, станок, приборларнинг 120 дан ортиқ хилини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Далалар ҳосилдорлиги йилдан-йилга кўпайиб, чорва маҳсулдорлиги ошиб бормоқда.

Шундай бўлса ҳам, халқ хўжалигига партия раҳбарлигини амалга оширишда кўпгина нуқсонлар ва хатолар бор. Съезд делегатлари асосан мана шу нарсаларга эътибор бермоқдалар. Минбарга чиққан ҳар бир нотиқ фақат ишлаб чиқаришдаги ишлар учун эмас, шу билан бирга кишиларни тарбиялаш учун ҳам бошланғич партия ташкилотларининг ролини, ҳар бир коммунистнинг масъулиятини ошириш зарурлигини айтмоқда.

Қирғизистон Компартиясининг XIV съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

МОЛДАВИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ XII СЪЕЗДИ

КИШИНЕВ, 3 март. (ТАСС). Молдавия Коммунистик партиясининг XII съезди бугун ўз ишини тамомлади. Съезд республика партия ташкилоти ва барча меҳнаткашлари коммунистик қурилишда янги ютуқларни қўлга киритишга шай бўлиб турганликларини намойиш қилиш белгиси остида ўтди. Молдавия КП Марказий Комитетининг биринчи секретари И. И. Бодюлнинг ҳисобот доклади юзасидан бўлиб ўтган музокараларда йигирма етти делегат сўзга чиқди.

Съезд беш йиллик план юзасидан Директивалар лойиҳасини якдиллик билан маъқуллади. Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот давридаги фаолияти қониқарли деб топилди. Молдавия КП Марказий Комитетининг раҳбар органлари ва КПСС XXIII съездига делегатлар сайланди.

Съезд КПСС Марказий Комитети номига табрикнома йўллади.

МОЛДАВИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

КИШИНЕВ, 3 март. (ТАСС). Бугун Молдавия Коммунистик партиясининг XII съезди томонидан сайланган Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи пленуми бўлиб ўтди.

Пленум ташкилий масалаларни муҳокама қилди. Марказий Комитет президиуми сайланди. Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб И. И. Бодюл, иккинчи секретари қилиб Н. А. Шчелоков сайланди.

А. Н. Косигиннинг БАРга қиладиган визитига доир

Бирлашган Араб Республикаси Президенти Жамол Абдил Носирнинг таклифига биноан, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 1966 йил май ойининг биринчи ярмида Бирлашган Араб Республикасига боради.

СЪЕЗДГА СОВҒАЛАР

ГЎШТ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик плани бўйича КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасидан илҳомланган Беруний райони чорвадорлари Ўзбекистон Компартиясининг XVII съездига муносиб совға тайёрладилар. Улар съезд давом этаётган шу кунларда давлатга гўшт етказиб бериш юзасидан биринчи квартал планини ошириб бажардилар. Пландаги 212 тонна ўрнига 217 тонна гўшт сотилди.

Район чорвадорлари КПСС XXIII съезди очиладиган кунга қадар ярим йиллик гўшт тайёрлаш планини бажаришга аҳд қилдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Андижон область, Бўз районидаги «Ленинчи» колхозининг паррандабоқарлари Ўзбекистон Компартиясининг XVII съездини яхши совға билан кутиб олдилар. Улар ҳозиргача 25 минг дона тухум топшириб, йиллик планни ошириб адо этдилар.

У. РУСТАМОВ.

ЯХШИ ТУҲФА

Самарқанд областидаги Иштихон райони чорвадорлари Ўзбекистон Компартияси съездига яхши туҳфа ҳозирладилар. Давлатга 571 минг дона тухум етказиб берилиб, квартал плани анча барвақт бажарилди. Шунингдек, қоракўл тери ва жун топшириш квартал планлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Д. НАЗАРОВ.

Ўзбекистон Компартияси XVII съезди делегатларидан бир группаси танаффус пайтида ўзаро суҳбатлашмоқда. Суратда: (чапдан ўнгга) Наманган шаҳридаги 22- автобаза шофери А. Камолов, Китоб вино заводи ишчиси Е. Кузнецова, Наманган шаҳридан қурувчи-техник С. Маннонов, Ленинград районидаги Ленин номли колхоз бригада бошлиғи Т. Тўйчиева, Ғаллаорол районидаги 2-«Ғаллаорол» совхозининг бригада бошлиғи О. Қодирова, Яккабоғ районидаги 6- боғдорчилик-вино совхози партия ташкилотининг секретари С. Очилова, Нурота районидаги «Нурота» совхозининг бош чўпони А. Умаров ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗ

Умримиз мазмунини
тарихга қиёс этсак,
Лаҳзалар фасл бўлур
ҳар кунимиз битта боб.
Инсон ҳаёт йўлида
яхши ном қўйиб кетса—
Мангуга эъзозланур
бамисоли офтоб.
Кимнингдир меҳнати-ку,
ахир, кирган боғимиз,
Лафзи ҳалол инсоннинг
тортиғи-армуғони.
Меҳнатни улуғлайди
табаррук тупроғимиз,
Шарофатли иш бўлур
умримизнинг қалқони.
Қутлуғ йил кириб келди,
минг бир ташвиши бор,
Ким нима қилаяпти —
сўроқлайди ҳар онда.
Туз-намак бўлаётган
ҳар ким билан иши бор,
Унинг ўткир кўзлари
ҳар қалбда, хонадонда.
Дўстим, насиҳат дема,
яхши ишинг ёдгор эт,
Замонамиз тақдири
бизнинг елкамиздадир,
Яратишу-қуришни
ўзингга касбу кор эт,
Орзунинг баркамоли
бизнинг ўлкамиздадир.
Ленин партиясини йўлчи
юлдуз деганмиз,
Инсоннинг қудратини
мангу баркамол этди
Биз бахтлилар элида
туғилиб туз еганмиз,
Меҳнат ҳаётимизни
безади— хушҳол этди.

Эгам РАҲИМ,
съезд делегати.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

КАМТАР АЁЛ

Олмалиқнинг катта-кичиги уни танийди.

— Ахир Надежда Ефремовнани нега танимайлик, у бизнинг қаҳрамонларимиздан бири-ку, — дейишади одамлар.

Ҳа, одамлар бу оддий меҳнаткаш рус аёлнинг бутун ҳаётидан воқиф эканликларига нима сабаб? Бунда ҳаммасига Надежда Ефремовнанинг ўзи «айбдор».

Неча йилдирки, у Олмалиқдаги Олтинтопган полиметалл қўрғошин-бойитиш фабрикасида флотатор бўлиб ишлаб келяпти. У эрта тонгда туради-ю, фабрикага чопади. Ҳар қандай шароитда ҳам юзидан хушнудлик аримайдиган бу аёлнинг катта меҳнат йўлини босиб ўтганига ҳеч ким ишонмаслиги мумкин. У бу ерда ўн саккиз йилдан буён ишлаб келмоқда. Бунгача эса Қозоғистондаги шпат ишловчи комбинатида ўша вақтдаёқ ҳалол меҳнатига яраша етук мукофот олди — унинг кўксини «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали безатган эди. Лекин у чин бахтини Олмалиқда — ана шу фабрикада топди. Фабрика унга чинакам қадрдон бўлиб қолди. Негаки, фабрика унинг кўз ўнгида туғилди, тетапоя қилди ва улғайди. У коллективни, коллектив уни севди, эъзозлади.

Фабрикага коммунистик меҳнат корхонаси деган шарафли унвон берилганда Надежда Ефремовнанинг севинчи қалбига сиғмай қолган эди. Чунки бунда унинг ҳам ҳиссаси бор эди, меҳнати синган эди. Лекин бундан ҳам қувончлироқ воқеа ҳам содир бўлди. Халқаро хотин-қизлар кунининг 50 йиллиги муносабати билан меҳнатда эришган катта ютуқлари ва жамоат ишларидаги иштироки учун Надежда Ефремовна Воспитанникова СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак ва фахрли унвонга сазовор бўлди.

Меҳнатсевар аёл ўз меҳнати билан фабрика коллективига катта ёрдам бермоқда. Мана, биргина ўтган йилги кўрсаткичга назар ташлайлик: масалан ўтган йили фабрика бўйича 594 минг сўмлик маҳсулот тежаб қолинди. Надежда Ефремовнанинг ёлғиз ўзи шундан 90 минг сўмлик маблағни тежади. Бундай мисолларни жуда кўплаб келтириш мумкин. Шуни айтиш мақбулки, ўз меҳнати, садоқати билан, ўз қалби ва ҳарорати билан ўзи учун юксак ҳайкал ўрнатган бу аёлнинг ҳаётидан кўпчилик хотин-қизлар ўрнак олса арзийди.

Тошкент область конференциясида шонли партиямизнинг XXIII съездига делегат қилиб сайланган Надежда Ефремовна Воспитанниковани Олмалиқнинг катта-кичиги яна муборакбод этишди. Ахир, уни, бу меҳнаткаш, камтар аёлни шаҳарнинг каттадан-кичиги ҳурмат қилади.

Я. ТУХТАЕВ.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

◆ Тошкент руҳи тантана қилмоқда
◆ Агрессорлар талафот кўрмоқдалар

Партизанларнинг муваффақиятли ҳужуми

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Жанубий Вьетнам партизанлари Америка танкерини ва унинг ёнидаги миналарни йўқ қилувчи тральшчикни ўққа тутдилар, деб хабар беради ЮПИ агентлигининг мухбири Сайгондан, танкер Жанубий Вьетнам пойтахтидан 16 миля нариroқда Сайгон дарёсида турган эди. Танкерда ёнғин юз берди. Танкер командасидан уч киши ва тральшчик командасидан бир киши ярадор бўлди.

Бельгиядаги ҳукумат танглиги

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Социал-христиан партиясининг вакили Сегерсга Бельгиянинг янги ҳукуматини тузиш топширилган эди. Кеча у бу вазифани бажаришдан воз кечди. У, собиқ ҳукумат коалициясидаги икки партия ўртасидаги келишмовчиликларни бартараф қилолмади.

Шундай қилиб, мамлакат уч ҳафтадан бери ҳукуматсиз бўлиб турибди.

МОЖАРОНИ БАРТАРАФ ҚИЛИШ ЙЎЛИДА

КАРОЧИ. Равалпиндида Ҳиндистон билан Покистон министрларидан иборат вакиллар кенгаши ўз ишини давом эттирмоқда. Иккала мамлакат ташқи ишлар министрлари бундан кейинги музокараларнинг кун тартиби юзасидан фикрлашиб олдилар. Иккала министр ҳам Ҳиндистон билан Покистон ўртасида сулҳ тузилишига эришиш учун бутун куч-ғайратларини сарфламоқчи эканликларини қайд қилдилар. Министрлар шуни кўрсатиб ўтдиларки, уларнинг мамлакатлари Тошкент Декларациясининг «Қоидаси ва руҳига» амал қилади.

Шундан кейин, иккала томоннинг мансабдор кишилари кун тартибига тааллуқли процедура масалаларини муҳокама қилишга киришдилар.

Ҳиндистон билан Покистон ташқи ишлар министрлари Покистон Президенти Аюбхон билан учрашдилар. Суҳбат вақтида Президент Аюбхон иккала мамлакат ўртасида сулҳ тузилишига эришиш зарур, деб таъкидлади ва Ҳиндистон—Покистон можаросини бартараф қилиш йўлида прогрессга эришишга чақирди. (ТАСС).

ТОШКЕНТ ДЕКЛАРАЦИЯСИНИ ҚУВВАТЛАБ

ДЕҲЛИ. Деҳлидаги жамоат ташкилотлари кеча «Тошкент Декларацияси ва Ҳиндистон—Покистон муносабатлари» темасида семинар ўтказдилар. Семинар қатнашчилари иккала мамлакат ўртасида дўстлик муносабатларини ривожлантириш тарафдорларининг Ҳиндистон ва Покистон территорияси орқали оммавий юришни ўтказиш тўғрисидаги таклифни маъқулладилар.

«Дўстлик юриши»ни муваффақиятли ўтказиш учун Покистонга ташаббускор группа юборишга қарор қилинди, бу группа мазкур юришда Покистон жамоатчилиги вакилларининг қатнашуви тўғрисида музокаралар олиб боради.

Семинар қатнашчилари қабул қилган яна бир муҳим қарор яқин вақтлар ичида Тошкент Декларациясини қўллаб-қувватлаш юзасидан Умумҳиндистон конференцияси ўтказишни кўзда тутади.

АМЕРИКАДАГИ КЕСКИН ТАФОВУТЛАР

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШдаги касалхоналарнинг учдан бир қисми аянч аҳволда. 200.000 тага қадар ўринлари бўлган бу даволаш муассасалари путурдан кетиб қолган эски биноларда жойлашган бўлиб, керакли асбоб-ускуналари жуда ҳам кам. Президент Жонсоннинг конгрессга юборган мактубида ана шу ва АҚШдаги соғлиқни сақлаш системасининг аҳволига доир бошқа фактлар келтирилган. Президент қонун чиқарувчилардан эски касалхоналарни модернизация қилиш учун ўн йил мобайнида 6-8 миллиард доллар ажратишни сўраган. Айни бир вақтда Вьетнамдаги урушга ҳар йили 15 миллиард доллардан кўпроқ маблағ сарфланмоқда.

КОНАКРИДА МИТИНГ

КОНАКРИ, Конакрида катта митинг бўлиб ўтди. Митингда Гвинея пойтахтининг аҳолиси Секу Туре ва Кваме Нкрумани самимий кутладилар.

Гвинея Республикасининг Президенти Секу Туре ўз нутқида Ганадаги ҳарбий тўнтаришни қоралади ва Африка халқларини ўз озодлиги учун тинмай кураш олиб боришга чақирди. Президент Кваме Нкруманинг Гана ҳукумати бошлиғи лавозимидан четлаштирилганлиги муносабати билан хурсандчилик билдираётган баъзи Ғарб давлатлари вакилларини қоралади. Секу Туре Гана халқи ўз озодлиги учун кураш олиб боради ва унга эришади, деб ишонч билдирди.

Кваме Нкрума қисқача нутқ сўзлаб, мен яқин вақт ичида Ганага бораман, деб ишонч билан гапирди. (ТАСС).

Американинг талафотлари

ХАНОЙ. Партизанлар ва Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг жангчилари шу йил 24 январдан 24 февралгача бўлган даврда Зиадинь вилоятининг жанубий қисмида Америка солдат ва офицерларидан 1.700 га яқин кишини сафдан чиқардилар. (ТАСС).

КОММУНИСТЛАРНИНГ САФЛАРИ ЎСМОҚДА

РИМ, (ТАСС). Италия Компартияси аъзоларини ҳар йили ўтказиладиган қайта рўйхатга олиш ва партия билетларини айирбошлаш жараёнида Италия Компартияси сафларига 96 минг янги аъзо келиб қўшилди, деб хабар беради «Унита» газетаси.

ГАНА МИЛЛИЙ ОЗОДЛИК КЕНГАШИ РАИСИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 3 март. (ТАСС). Юнайтед пресс интернэйшнл агентлиги мухбирининг Аккрадан берган хабарида айтилишича, Гананинг янги раҳбарлари Кваме Нкрума ҳукумати қабул қилган давлат социализмдан юз ўгириб, Ғарбдаги сингари эркин ташаббускорлик методларига қайтилади, деб эълон қилганлар.

«Миллий озодлик кенгаши»нинг раиси генерал-лейтенант Жозеф Анкра кеча кечқурун радио орқали мамлакатга мурожаат қилиб, давлатнинг экономикага актив қатнашуви бир неча муҳим лойиҳаларни белгилаб бериш билан чекланади, мавжуд давлат корпорацияларининг бир қанчаси эса хусусий секторга қайтарилади, деди. «Миллий экономика манфаатларини кўзлаб, деб давом қилди Анкра, соғлом рақобат рағбатлантирилаверади». «Миллий озодлик кенгаши», деди сўнгра у, «ҳеч қандай национализация қилиш планларини» тузмайди.

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1966—1970 ЙИЛЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАНИ ЮЗАСИДАН КПСС XXIII СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИНИНГ ЛОЙИҲАСИ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИ ЎРТОҚ Р. ҚУРБОНОВ ДОКЛАДИ

Ўртоқлар! Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини муҳокама қилиш ҳозиргина тамом бўлди. Докладда республика партия ташкилоти ҳисобот даврида қилган катта ишлар ҳақида гапирилди.

Ўзбекистон коммунистларининг XVI ва XVII съездлари ўртасидаги давр хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида янги йирик муваффақиятлар билан нишонланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети КПСС XXII съезди қарорларига ва партия Программасига амал қилиб, республика партия ташкилотларининг фаолиятини коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишга, Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини янада ривожлантиришга йўналтирди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси ўзининг XVII съездига сиёсий ва ташкилий жиҳатдан янада мустаҳкамланган, халқ билан алоқасини кучайтирган, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинчи Марказий Комитети теварагига яна ҳам кўпроқ жипслашган ҳолда келди.

Мамлакатимиз ўз тараққиётининг янги босқичига қадам қўймоқда. КПСС Марказий Комитетининг 19 февралда бўлиб ўтган Пленуми СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасини маъқуллади ва бу Директиваларни умумхалқ муҳокамасига қўйди. Бу ҳужжат ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. У КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ўтказиб келаётган иқтисодий сиёсат халқнинг туб манфаатларини ифодалаётганлигини яққол тасдиқлайди.

Директивалар лойиҳаси КПСС Марказий Комитети Октябрь (1964 йил) Пленумининг ва ундан кейинги Пленумларининг руҳи билан суғорилган. Мазкур Пленумлар халқ хўжалиги вазифаларини ҳал қилишда чинакам илмий йўл тутиш кераклигини белгилаб берди. Директивалар лойиҳаси объектив ва иқтисодий қонунларнинг амал қилишини ва ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришда эришилган даражани ҳар томонлама ҳисобга олиб илмий асосда ишлаб чиқилди. Илгари кўпинча перспектив планларни тузишда «таваккал қилиб» қарорлар қабул қилина берар эди. Аммо беш йиллик планга доир Директивалар лойиҳаси аниқ ҳисобларга асосланиб тузилди.

Мўлжалланаётган янги беш йиллик план жуда катта бўлса ҳам, лекин бажарилиши мумкин бўлган реал пландир, чунки у халқ хўжалигимизнинг ишлаб чиқариш ресурсларини ва резервларини объектив равишда баҳолашга асосланган.

Янги беш йилликнинг вазифаларини баён қилишга ўтишдан олдин халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959 — 1965 йиллардаги планини бажаришнинг асосий якунларига тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Етти йиллик планни бажариш давомида совет халқи хўжалик ва маданий қурилишда, фан ва техникани ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришди. Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга янги ҳисса қўшилди. Ватанимизнинг иқтисодий қудрати ва мудофаа қобилияти ўсди, совет кишиларининг турмуш даражаси ортди.

Мамлакатнинг асосий ишлаб чиқариш фондлари шу йилларда 1,9 баравар кўпайди. Истеъмол ва жамғариш учун фойдаланилган миллий даромад 1965 йилда 1958 йилги даражадан 63 процент ортиқ бўлди.

Етти йил мобайнида саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми мўлжалдаги 80 процент ўрнига 84 процент кўпайди. 5,5 мингга яқин янги саноат корхоналари ишга туширилди.

Етти йиллик мобайнида саноатдан орқада қолиб келган қишлоқ хўжалигини ривожлантирмоқ учун КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги март Пленуми қарорлари асосида катта чора ва тадбирлар амалга оширилмоқда.

Об-ҳаво шароити мураккаб келганлиги сабабли 1965 йилда олинган ялпи дон ҳосили 1964 йилдагидан гарчи камроқ бўлган бўлса ҳам, аммо қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг 1965 йилдаги умумий ҳажми ундан олдинги йилларда эришилган энг юқори даражадан ошиб кетди.

Миллий даромаднинг ўсиши асосида меҳнаткашларнинг реал даромадлари кўпайди. Ишчи ва хизматчиларга тўланадиган иш ҳақининг минимал миқдори оширилди. Ижтимоий истеъмол фондларидан аҳолига берилаётган тўловлар ва имтиёзлар 74 процент кўпайди.

Етти йил ичида умумий саҳни 556 миллион квадрат метрга тенг бўлган, яъни 1958 йилга қадар бутун Совет ҳокимияти йиллари давомида қурилган уйларга деярли тенг келадиган миқдорда янги уйлар қурилиб фойдаланишга топширилди.

Республикамиз экономикасини ривожлантиришда ҳам катта муваффақиятлар қўлга киритилди.

Партия Марказий Комитети раҳбарлигида ва Иттифоқ ҳукуматининг жуда катта ёрдами билан, шунингдек иттифоқдош республикаларнинг қардошларча ўзаро ёрдами асосида Ўзбекистон меҳнаткашлари халқ хўжалигини ривожлантиришнинг етти йиллик планини барча асосий кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажардилар. Марказий Комитетнинг ҳисобот докладида бу ҳақда батафсил айтиб ўтилди. Шу билан бирга шуни кўрсатиб ўтиш керакки, етти йиллик планни бажариш жараёнида халқ хўжалигининг айрим тармоқларини ривожлантиришдаги бир қанча жиддий камчиликлар аён бўлиб қолди.

Бу камчиликлар рўй беришига кўп жиҳатдан шу нарса сабаб бўлдики, кейинги йилларда ишлаб чиқаришнинг ўсиб бораётган миқёси билан хўжаликни планлаштириш ва бошқаришда қўлланиб келинган методлар, моддий рағбатлантириш системаси бир-бирига бир мунча мос келмай қолди. Корхоналарнинг ташаббускорлигига йўл очиб берилмади, уларнинг ҳуқуқлари чеклаб қўйилди, зиммаларидаги масъулият пасайтириб юборилди. Корхоналар ўртасида хўжалик ҳисобига асосланган муносабатлар кўпинча расмий тусда бўлиб келди.

Хўжаликни планлаштиришда ва унга раҳбарлик қилишда объектив иқтисодий қонунларнинг таъсири етарли равишда ҳисобга олинмади. Субъективизм кўринишлари, айрим тармоқларни ривожлантиришдаги нисбатлар ўзбошимчалик билан ўзгартирила берганлиги, хўжаликка доир бир қанча қарорлар иқтисодий жиҳатдан тузук асослаб берилмаганлиги салбий роль ўйнади.

Кўпгина саноат корхоналари планларни систематик равишда бажармай келмоқдалар. Чунончи, ўтган йил республика корхоналаридан 107 таси планни бажармади.

Капитал қурилишда катта камчиликлар бор. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, ўтган йил биз 26 миллион сўмни ўзлаштиролмай қолдик. Жуда катта капитал маблағлар берилаётганига қарамай, қувватларни ишга тушириш йўл қўйиб бўлмаслик даражада кечикиб кетмоқда, бу эса битказилмаётган қурилишларни кўпайтириб юбормоқда, давлат маблағларининг бекор ётиб қолишига олиб келмоқда. Битмай қолган қурилишларнинг ҳажми дастлабки маълумотларга қараганда фақат 1965 йилнинг ўзидагина юз миллион сўмликдан зиёдроқ кўпайиб кетди. Қурилишнинг анча қимматлашиб кетиши каби фактлар содир бўлмоқда. Кўпгина объектлар лойиҳа-смета ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминланмаётир. Лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқишда кўпинча қурилиш қимматини камайтириб белгилашга йўл қўйилмоқда.

Етти йиллик планнинг бир қанча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришга доир топшириқлари бажарилмай қолди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг кўпгина турларини, айниқса чорвачилик ва сабзавот маҳсулотларини етиштириш аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса хом ашёга бўлган эҳтиёжларини ҳали тўла қондирмаётир. Янги беш йилликда биз бу камчиликларни тезроқ тугатишимиз ва халқ хўжалигини тез ривожлантирмоқ учун социалистик тузумимиз замиридаги ғоят катта имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланишимиз лозим.

ЯНГИ БЕШ ЙИЛЛИКДА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ

Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг Директиваларда 1966—1970 йиллар учун мўлжаллаб берилган плани коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда, совет халқининг фаровонлигини ўстириш суръатларини жадаллаштиришда янги муҳим босқич бўлади.

«Янги беш йиллик план,— дейилади Директивалар лойиҳасида, — жамиятимизнинг коммунистик қурилиш йўлидан анча олдинга силжишини, моддий-техника базасини янада ривожлантиришни, мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қувватини мустаҳкамлашни таъминлаши лозим».

Фан ва техника муваффақиятларидан ҳар томонлама фойдаланиш, ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантириш, унинг самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида саноатни янада анча ўстиришни, қишлоқ хўжалигини муттасил тез суръатлар билан ривожлантиришни ва шу туфайли халқнинг турмуш даражасини анча оширишга эришишни партия беш йилликнинг асосий иқтисодий вазифаси, деб билади.

Директивалар лойиҳасида миллий даромадни 38-41 процент кўпайтириш, аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадларни тахминан 1,3 баравар кўпайтиришни таъминлаш, қишлоқ аҳолиси билан шаҳар аҳолисининг турмуш даражасини яқинлаштириш кўзда тутилади.

Директивалар лойиҳаси ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришда эришилган даражага ҳамда янги беш йилликда партия томонидан қўйилган асосий иқтисодий ва социал сиёсий вазифаларга таяниб, қуйидаги конкрет вазифаларни белгилаб берди:

Саноатда—ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини, унинг техника даражасини кўтариш, структурасини яхшилаш, техникавий янги маҳсулотни систематик равишда ва тез жорий қила бериш, маҳсулот сифатини ошира бериш. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини тағин ҳам мукаммалроқ ишлаб чиқариш воситалари билан—иш унуми юксак машиналар, ускуналар ва асбоблар билан, юқори сифатли хом ашё ва материаллар билан, аҳолини эса совет кишиларининг ўсиб бораётган талабларини қондирадиган жуда хилма-хил моллар билан тўлароқ таъминлаш.

Мамлакатда саноат маҳсулотининг ҳажми тахминан **бир ярим баравар** кўпайтирилади.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида — аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса қишлоқ хўжалик хом ашёсига ўсиб бораётган эҳтиёжларини яхшироқ қондириш мақсадида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтириш асосий вазифа қилиб қўйилди. Бу вазифани ҳал қилиш КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумида ишлаб чиқилган иқтисодий ислоҳотларни изчиллик билан амалга оширишга асосланиши лозим.

Директивалар лойиҳасида бундай дейилади: «Капитал маблағлардан энг кўп самарали фойдаланиш, янги қувватларни, уй-жой биноларини ва бошқа объектларни қисқа муддатларда ва энг кам сарфлар билан ишга туширишни таъминлаш, қурилиш ишларининг сифатини ошириш—**капитал қурилиш соҳасидаги асосий вазифадир**».

Директивалар лойиҳаси партиямизнинг ленинча миллий сиёсатига тўла равишда мувофиқ бўлиб, иттифоқдош республикалар хўжалигини комплекс ривожлантиришни ва ихтисослаштиришни, мамлакатимиз бутун халқ хўжалигининг манфаатларини иттифоқдош республикалар халқ хўжалигини ривожлантириш манфаатлари билан қўшиб олиб боришни таъминлайди.

Республика халқ хўжалигининг айрим тармоқларини ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтаман.

САНОАТ

Республика саноати анча ривожлантирилади. Беш йил мобайнида саноат маҳсулотининг ҳажми тахминан 1,6 баравар кўпаяди. Ҳар йилги ўртача ўсиш суръатлари 9,9 процентга етказилади. Янги беш йилликда саноат маҳсулотининг умумий ҳажми етти йиллик мобайнида эришилган кўрсаткичлардан анча ошиб кетади. Саноатда меҳнат унумдорлиги 30-33 процент ошади.

Етти йиллик мобайнида ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан Ўзбекистоннинг мавжуд саноатига тенг келадиган саноат вужудга келди, деб айтсак энди янги беш йиллик план бажарилиши натижасида 1958 йилдагига нисбатан учинчи саноат Ўзбекистони вужудга келади, деб айтмоқ керак.

Техника тараққиётини белгилаб берувчи тармоқлар — электр энергетика ва рангли металлургия, химия саноати, газ саноати, машинасозлик, қурилиш материаллари саноати, умуман бутун саноатга нисбатан тағин ҳам тез суръатлар билан ривожлантирилади.

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи тармоқлар — енгил саноат ва озиқ-овқат саноати янада ривожлантирилади. Шу тармоқлар саноат маҳсулотининг ҳажми беш йил мобайнида шундан олдинги беш йилдаги 25 процент ўрнига тахминан 40 процент кўпаяди.

Беш йиллик мобайнида **электр энергия ишлаб чиқаришни** тахминан 25 миллиард киловатт-соатга етказиш кўзда тутилади. Электр энергия ишлаб чиқаришнинг беш йил мобайнидаги ўсиши қарийб 13,5 миллиард киловатт-соатни ташкил қилади.

Тошкент ва Навоий ГРЭСларини ва Чорвоқ гидроэлектростанциясини битказиш, Бекободдаги Ўзбекистон ГРЭСида биринчи агрегатни ишга тушириш, бошқа бир қанча электр станцияларни қуриш ва кенгайтириш, шунингдек 5.700 километрга яқин янги электр линияларини ишга тушириш ва қишлоқ хўжалигини электрлаштирмоқ учун тақсимловчи шохобчаларни янада кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Беш йил мобайнида 450 минг колхозчининг ва совхоз ходимларининг уйларини электрлаштириш кўзда тутилган. Қишлоқ хўжалигида электр энергияни истеъмол қилиш тахминан беш баравар ортади.

Нефть ва газ саноатини жадал ривожлантириш мўлжалланмоқда.

Газ чиқаришни кўпайтирмоқ учун Учқир, Муборак, Ўртабулоқ ҳамда Бухоро ва Қашқадарё областларидаги бошқа газ манбаларида газ конлари қурилади.

Беш йил мобайнида Бухоро—Тошкент — Фрунзе—Олмаота, Ўрта Осиё—Марказ ва бошқа янги жуда катта газ магистраллари қурилади.

Табиий газнинг жуда катта ресурсларидан фойдаланиш негизида **республиканинг химия саноати янада ривожлантирилади.**

Минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш ва янги маҳсулот—пластмассалар ва химиявий толалар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш янги беш йилликда химия саноатини ривожлантиришнинг асосий йўли қилиб олинади. Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш беш йиллик охирига бориб, икки баравар кўпайтирилади.

Фарғонадаги азотли ўғитлар заводининг ва Навоий химия комбинатининг иккинчи навбати қуриб битказилади, шунингдек Чирчиқ электр химия комбинатидаги қувватлар анча кенгайтирилади. Олмалиқда концентрат ўғитлар ишлаб чиқариладиган завод қурилади. Бу завод Олтинтопган қўрғошин-рух ва мис комбинатидан олинадиган ва мамлакатда энг арзон бўлган олтингугурт кислотасини ишлатадиган бўлади.

Бу йил Жиззахда полимер материаллардан трубалар ишлаб чиқарадиган завод қуришга киришилади. Бу трубалар асосан ирригация эҳтиёжлари учун ишлатилади.

Рангли металлургияда руда қазиб олишдан то прокат ҳосил қилингунча бажариладиган бутун ишлаб чиқариш цикли поёнига етказилади.

Энг катта Мурунтов кони негизида олтин чиқариш саноати вужудга келтирилади. Рух заводи қурилади ва электролит рух ишлаб чиқариш ташкил этилади, эриши қийин ва ўтга чидамли металлар комбинатида янги қувватлар ишга туширилади, иккиламчи алюминий заводи қурилади. Оҳангарондаги каолин кони негизида глинозем-цемент заводини қуриш ишлари бошланади.

Геологларимиз олдида катта вазифалар турибди. Табиий газ, олтин, мис, плавикшпат чиқаришни кўпайтирмоқ учун мавжуд минерал-хом ашё базасини кенгайтириш мақсадида геология-қидириш ишларини анча кучайтириш, алюминий хом ашёси, висмут ва симоб конларини саноат мақсадида ишга солиш учун тайёрлаб бериш лозим.

Ерларни суғориш, аҳоли яшайдиган жойларни сув билан таъминлаш ва республиканинг чўл ерларига сув чиқариш учун ер остидаги чучук сувлардан кенг фойдаланиш мақсадида шундай сувларни ўрганишнинг катта аҳамияти бор.

Машинасозлик ва металл ишлаш саноати маҳсулотининг ҳажмини тахминан 1,6 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда. Жумладан, ирригация машинасозлиги, автотрактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги, электротехника саноати ва асбобсозлик илдам суръатлар билан ривожлантирилиши лозим.

Андижондаги ирригация машинасозлиги заводи, қишлоқ хўжалиги машинасозлиги, пахта тозалаш ускуналари ишлаб чиқарувчи заводлар, Чирчиқдаги трансформатор заводи, Тошкент электротехника заводи, Тошкент кабель заводи реконструкция қилиниб бўлади.

Самарқандда йилига 300 мингта рўзғор холодильниги ишлаб чиқарадиган заводни, Ангренда юқори вольтли аппарат чиннилари ишлаб чиқарадиган заводни, пахта тозалаш ва луб саноати учун асбоблар ишлаб чиқарадиган заводни қуриш ва ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш даражасини ошириш учун «Ташавтомаш» заводида поковкалар ва штамповкалар тайёрлаб берадиган темирчилик цехи ҳамда технология асбоблари ишлаб чиқариладиган цех қурилади. Бу эса машинасозлик заводларининг заготовкаларга бўлган эҳтиёжини тўла равишда қондиришга ва бошқа иқтисодий районлардан заготовкаларни олиб келишдан воз кечишга имкон беради. Пўлат ва чўян қуймалар ишлаб чиқарадиган заводни қуришга киришиш мўлжалланмоқда.

Ирригация машиналарини ишлаб чиқаришни 1965 йилдагига нисбатан беш баравар кўпайтириш, шу жумладан магистрал каналларга яхлит бетон ётқизадиган машиналарнинг 40 комплектини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ва тайёрлаб бериш мўлжалланмоқда. Тракторлар ишлаб чиқариш, пахтачилик ва пахта тозалаш саноати учун машиналар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилади.

Янги беш йилликда тўрт қаторли янги пахта териш машиналарини, кенг қатор ораларида ғўзаларни парвариш қилиш учун керакли машиналар комплексини ва «Т-4» маркали бақувват тракторлар билан ишлатиладиган машиналар комплексини ўзлаштириш ва ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш керак.

Янги қурилишнинг катта программасини бажариш қурилиш материалларини ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришни талаб қилади. Давлат ва колхоз маблағлари билан амалга оширилаётган капитал қурилиш объектларининг, шунингдек якка тартибда ва кооператив йўл билан қурилаётган иморатларнинг бинокорлик материалларига бўлган эҳтиёжини қурилиш материаллари саноати тўла равишда таъминлаши лозим.

Цемент ишлаб чиқариш 1,4 баравар кўпайтирилади.

Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро, Сирдарё областларида ва Қорақалпоғистон АССРда янги ерлар ўзлаштирилаётган районларга деворбоп материалларни узоқ масофалардан ташиб келтириш машаққатидан қутулиш учун шу районларнинг ўзида деворбоп материаллар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилади.

Енгил саноат корхоналарида (пахта тозалаш заводларидан бошқа) ишлаб чиқариладиган маҳсулот 1,7 баравар кўпайтирилади. Ипак газламалар, тикилган буюмлар, чарм пойафзал, ички ва устки трикотаж, ҳар хил пайпоқлар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилади. Янги прогрессив тармоқлар — тўқилмаган материаллар ва сунъий тери ишлаб чиқариш вужудга келтирилади.

Тошкентдаги кўн заводи, Андижондаги трикотаж фабрикаси, Наманагандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг биринчи ва иккинчи навбати қуриб битказилиши лозим. Тошкент ва Фарғона тўқимачилик комбинатлари ҳамда Марғилон ипак комбинати, тикувчилик фабрикалари, пойафзал фабрикалари ва бошқа корхоналар кенгайтирилади ва реконструкция қилинади.

Бухорода ип газлама комбинати қуриш ва яна битта тўқимачилик комбинати қуришга киришиш, трикотаж, пайпоқ, пойафзал, кўн-галантерея фабрикалари, учта тикувчилик фабрикаси ва учта пиллакашлик фабрикаси, сунъий чарм ишлаб чиқарадиган катта комбинат ва кўн заводи, бир қанча пахта тозалаш ва луб заводлари қуриш мўлжалланмоқда. Маҳсулот хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш учун катта-катта тадбирлар амалга оширилади.

Енгил саноатни ривожлантиришнинг катта программасини амалга оширмоқ учун 380 миллион сўм ёки бундан олдинги беш йилдагига қараганда 3,3 баравар кўп капитал маблағ берилади.

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқ учун янги ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ишга туширишни ва тезроқ ўзлаштиришни таъминлаш енгил саноат ва қурилиш ташкилотлари ходимларининг шарафли ва катта масъулиятли ишидир.

Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш, қишлоқ хўжалик ресурсларидан ва бошқа хом ашёдан ўз вақтида тўла ва самарали фойдаланиш, маҳсулот хилини ва сифатини яхшилаш, қадоқлаб, ўралган маҳсулотлар чиқаришни кўпайтириш янги беш йилликда **озиқ-овқат саноати олдида турган асосий вазифалардир.**

Янги беш йилликда Ўртаовул ва Қаршида гўшт комбинатлари; Тошкентда катта янги сут заводи ва унинг ёнида музхона; Урганчда ёғ-экстракция заводи, Қибрайда консерва заводи, Самарқанд областида вино-консерва комбинати, еттита сут-сариёғ заводи, нон заводлари, бир неча вино заводи ва вино тайёрлаш пунктлари ҳамда бошқа бир қанча корхоналар қуриш мўлжалланмоқда.

Гулистонда ёғ-экстракция заводи, Фарғонада кондитер фабрикаси, Сурхондарё областида консерва заводи, Самарқандда гўшт комбинати қуриш ишлари ҳам бошлаб юборилмоқчи.

Яқин икки йил ичида Тошкентда катта ёғ комбинати батамом қурилиб бўлади.

Маданий-маиший ва рўзғор молларини ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш, шу молларнинг сифатини яхшилаш, уларни тағин ҳам пишиқ ва узоққа чидайдиган қилиш **кўзда тутилмоқда.**

Янги тузилган Маҳаллий саноат министрлиги бу ишда ҳал қилувчи роль ўйнаши керак.

Рўзғор ва хўжалик учун керакли энг оддий молларни республикага узоқ жойлардан ташиб келишни тўхтатиш пайти келди. Бундай молларни республиканинг ўзида ишлаб чиқаришни ташкил этиш сира қийин иш эмас.

Маҳаллий саноат министрлиги маҳаллий хом ашёдан ва саноат чиқитларидан кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ташкил этиши, халқ бадиий буюмлари ишлаб чиқаришни ривожлантириши, аҳоли талаб қилаётган кўпгина маиший ва рўзғор молларини ишлаб чиқаришни қайта тиклаши зарур.

Республиканинг саноат корхоналарида, айниқса рангли металлургия ва машинасозлик корхоналарида ҳам ички резервлардан фойдаланиб ва иқтисодий тежашни яхши йўлга қўйиб кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш имкониятлари бор.

Республика саноатини ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари мана шулар.

Партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари олдида жуда катта вазифалар турибди — улар барча моддий ва меҳнат резервларини сафарбар қилишлари, социалистик мусобақани кенг авж олдиришлари, омманинг ижодий активлигини янги беш йиллик вазифаларини муваффақиятли бажаришга йўллашлари лозим.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Директивалар лойиҳасида, Ўзбекистон ССРнинг асосий пахта базаси бўлиб келганлиги ва шундай бўлиб қолиши кўрсатиб ўтилди. Биз бу юксак баҳо билан фахрланамиз. Шу билан бирга бу юксак баҳо мамлакатни юқори сифатли пахта билан таъминлаш учун республика меҳнаткашлари зиммасига катта масъулият юклайди. Пахта етиштиришни кўпайтириш—бизнинг интернационал, ватанпарварлик бурчимиз.

Пахта етиштириш беш йилликнинг охирига бориб камида 4 миллион 180 минг тоннага етказилади. Бу эса бутун Совет Иттифоқидаги пахтанинг 70 процентига тенг келиб қолади.

Бутун Совет Иттифоқида етиштирилаётган канопнинг 91 процентини, пилланинг ярмидан кўпрогини ва қоракўл териларининг анча қисмини бизнинг республикамиз беради.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон пахта, пилла ва каноп етиштириш жиҳатидан жаҳонда учинчи ўринда турибди, буни биз бундан буён ҳам сақлаб қоламиз.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ҳар йилги ўртача ҳажми бундан олдинги беш йилдаги 1,9 миллиард сўм ўрнига 2,4 миллиард сўмликка етказилади.

Ҳосилдорликни ошириш ва экин майдонларини кенгайтириш пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни мўлжалланган миқдорда кўпайтиришни таъминлашнинг асосий йўлидир.

Вазифа шуки, барча колхоз ва совхозларда деҳқончилик маданиятини ошириш тадбирлари системасини жорий этиш: суғориладиган ерлардан тағин ҳам рационал фойдаланиш, тўғри алмашлаб экишларни амалга ошириш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг тағин ҳам маҳсулдор навларини жорий қилиш, минерал ва органик ўғитлардан, сувдан самарали фойдаланиш, ерларнинг шўр босиши ва захи босишига қарши кураш ишларини тағин ҳам кенг миқёсда олиб бориш керак.

Эскидан суғорилиб келган зонада пахта етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда янги беш йилликда Мирзачўл, Сурхон—Шеробод водийси, Қарши дашти, Марказий Фарғонада пахтачиликнинг янги районларини вужудга келтириш ишлари кенг миқёсда олиб борилади. Бу районлар катта истиқболга эга бўлиб, яқин вақт ичида мамлакатимизда пахта етиштирувчи йирик районларга айланади. 1970 йилда пахта етиштириш Мирзачўлда 250 минг тоннага, Сурхон—Шеробод водийсида 50 минг тоннага, Марказий Фарғонада 150 минг тоннага етказилиши, Қарши даштида янги суғорилган ерлардан дастлабки 30 минг тонна пахта олиниши лозим.

Ингичка толали пахта етиштиришни кўпайтириб, 130 минг тоннага етказиш кўзда тутилмоқда.

Сабзавот, қовун-тарвуз, картошка, мева ва узум етиштиришни жуда яқин вақт ичида анча кўпайтирмоқ учун ҳамма имкониятларимиз бор. Сабзавот-сутчилик ва боғ-токзорчилик хўжаликлари вужудга келтириш билан бир қаторда бу йилнинг ўзидаёқ ҳамма колхозлар ва совхозларда шу хилдаги маҳсулотларни етиштирадиган, ихтисослаштирилган бригадалар ташкил этиш зарур.

Чорвачиликдаги ишларни қатъий равишда тўғрилаб олишимиз керак. Асосан маҳсулдорликни ошириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш асосида чорва туёғини ва паррандаларни кўпайтириш йўли билан гўшт, сут, тухум ва жун етиштиришни кўпайтириш лозим.

Беш йил ичида қорамолларни 176 минг бош, қўй ва эчкиларни тахминан 1,5 миллион бош кўпайтириш мўлжалланган. Чўчқа ва паррандалар анча кўпайтирилади.

Чорвачиликни ривожлантириш ем-хашак базасини жиддий равишда мустаҳкамлашни талаб қилади. Шу мақсадда бедапояларни 445 минг гектарга етказиш, ўриб олинадиган қуруқ бедани 2.200 минг тоннага, силосбоп экинлар ҳосили етиштиришни 5-5,5 миллион тоннага етказиш кўзда тутилмоқда. Тўйимли аралаш ем ишлаб чиқаришни 800 минг тоннага етказмоқчимиз. Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Озиқ-овқат саноати министрлиги, Голодностепстрой витаминли ўт талқони ишлаб чиқаришни йўлга қўйишлари мутлақо зарур.

Беш йилликнинг охирида камида 80-100 минг тонна мана шундай витаминли ўт талқони ишлаб чиқариладиган бўлиши керак.

Қорамолларни боқиб семиртирадиган хўжаликларни, чўчқачилик хўжаликларини ташкил этиш, шунингдек колхозларда йирик чорвачилик фермалари, совхозларда эса чорвачилик бўлимлари тузиш йўли билан чорвачиликни ихтисослаштириш ишлари давом эттирилиши лозим.

Партия Марказий Комитети қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда. Беш йиллик мобайнида республика қишлоқ хўжалигида 2 миллиард 550 миллион сўм ёки ундан олдинги беш йил ичида берилганига қараганда икки ярим баравар кўп капитал маблағ бериш мўлжалланмоқда. Давлат берадиган шу капитал маблағдан сув хўжалиги қурилишига 1 миллиард 440 миллион сўм, совхозлар қуришга 400 миллион сўм, ремонт корхоналари қуришга ва минерал ўғит складлари қуришга 106 миллион сўм сарфланади.

Бундан ташқари совхозларда уй-жой бинолари ва бошқа корхоналар қуришга 310 миллион сўм ажратиш мўлжалланмоқда.

Шуни назарда тутиш керакки, совхозлар тўла хўжалик ҳисобига ўтказилиши муносабати билан улар пул билан таъминланишнинг марказлаштирилмаган манбалари ҳисобидан уй-жой қурилишига қўшимча маблағлар ажратиб беришлари мумкин. Дастлабки ҳисобларга қараганда бу қўшимча маблағлар 110-120 миллион сўмни ташкил қилади.

Колхозлар ўзларининг беш йиллик планларида капитал қурилишга 1 миллиард 700 миллион сўм сарфлашни, шу жумладан ишлаб чиқариш биноларини қуришга 383 миллион сўм, уй-жой ва маданий-маиший бинолар қуришга 860 миллион сўм, машиналар ва ускуналар сотиб олишга 325 миллион сўм сарфлашни мўлжаллаб қўйдилар.

Шундай қилиб бутун республикада янги беш йилликда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга 4,7-4,8 миллиард сўм маблағ сарфланади. Бу—жуда катта пул. Вазифа шуки, биз бу пуллардан тўла ва самарали фойдаланишимиз керак.

Колхозлар ва совхозларда ишлатилаётган техника анча кўпаяди. Шу муносабат билан мавжуд машиналар системасини такомиллаштиришга, бу системани янги машиналар ва иш қуроллари билан тўлдиришга алоҳида эътибор берилади.

Қишлоқ хўжалигига бериладиган техниканинг кўпайтирилиши қишлоқ хўжалигининг энергетика қувватини ва энергия билан таъминланишини икки баравардан зиёдроқ оширади. Бу эса пахтачиликни комплекс механизациялаштиришни асосан ниҳоясига етказишга, машиналарда териб олинадиган пахтани икки ярим миллион тоннага етказишга, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа тармоқларида механизацияни кенг жорий қилишга имкон беради.

Вазифа шуки, машина-трактор паркидан фойдаланишнинг самарадорлигини кескин равишда ошириш, колхозлар ва совхозларга моддий-техника хизматини яхшилаш керак.

Кейинги йилларда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида **совхозларнинг салмоғи анча ошди.** Кўпгина совхозлар юксак даражада рентабелли хўжалик бўлиб қолди. Бироқ, совхозларда ишлаб чиқаришнинг рентабеллиги умуман олганда ҳали ҳам паст ва ўтган йил тахминан 16 процентни ташкил қилди.

Республика совхозларини тўла равишда хўжалик ҳисобига ўтказмоқ ва ҳамма совхозларнинг рентабелли ишлашини таъминламоқ учун ҳали кўп иш қилиниши керак.

Республикада қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва яхлитлаштириш борасида катта иш қилинди. Товар маҳсулотнинг асосий қисмини ҳозир ихтисослаштирилган хўжаликлар бермоқда. Суғориладиган ерлардан, капитал маблағлардан, шунингдек меҳнат ресурсларидан тағин ҳам самарали фойдаланиш мақсадида колхозлар ва совхозларни ихтисослаштиришни бундан буён ҳам давом эттира бериш, уларни кўпроқ товар маҳсулот берадиган қилиш, тармоқларнинг пропорционал ривожланишини таъминлаш зарур.

Сув хўжалиги қурилиши ва янги ерларни ўзлаштириш кенг авж олдирилади. Беш йиллик мобайнида 500 минг гектар янги ер ўзлаштирилиши, 677 минг гектар майдонни сув билан таъминлашни яхшилаш ва 500 минг гектар майдонда мелиорация тадбирларини ўтказиш керак.

Чорвоқ гидроузелини қуриб, салкам икки миллиард куб метр сув сиғдирадиган сув омбори вужудга келтириш ва Оҳангарон сув омборини қуриш ишларини тугаллаш мўлжалланмоқда. Бу қурилишларни битказиш 267 минг гектар майдоннинг сув билан таъминланишини яхшилашга ва Чирчиқ-Оҳангарон ҳавзасида 40 минг гектардан кўпроқ янги ерларни суғоришга имкон беради.

Фарғона водийсида 1.75 миллиард куб метр сув сиғдирадиган Андижон сув омбори, Ғовасой ва Каркидон сув омборлари қуриб битказилади, Марказий Фарғона канали ишга туширилади. Мана шуларнинг ҳаммаси Фарғона водийсидаги ерларни сувга қондириш проблемасини асосан ҳал қилишга имкон беради. Беш йиллик мобайнида Фарғона водийсида 40 минг гектар ерни суғориш мўлжалланмоқда.

Мирзачўлнинг эски зонасида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, вертикал ва ёпиқ горизонтал зовурлар қуриш ишлари кенг миқёсда олиб борилади.

Қуриб битказилган Аму-Бухоро канали ва Каттақўрғон сув омборининг сувини кўпайтириш туфайли Зарафшон водийсида 41 минг гектар янги ерларни суғориш кўзда тутилмоқда.

Қашқадарё ҳавзасида Пачкамар сув омборини қуриб битказиш мўлжалланмоқда. Қарши даштида секундига 170 куб метр сув чиқариб берадиган ва 50 минг гектар янги ерларни суғорадиган ноёб машина каналини қуришга тайёргарлик ишларини поёнига етказишга ва шу канални қуришга асосий эътибор берилади.

Сурхондарё водийсида Жанубий Сурхон сув омбори, Шеробод насос станцияси қуриб битказилади, Занг канали реконструкция қилинади. Шу водийда 51 минг гектарга яқин янги ерларни суғориш мўлжалланмоқда.

Амударёда қурилаётган Тахиатош гидроузели негизида шу дарё этагидаги ерларда катта шоликорлик районы вужудга келтирила бошлади. Бу ерда ҳозирдаёқ ўнта шоликор совхоз ташкил қилинмоқда. Янги суғориладиган ерларнинг умумий майдони беш йиллик мобайнида қарийб 55 минг гектарга етказилади, шу ерлардан 40 минг гектари шоликорликка айлантирилади.

Мўлжалланган қувватларни ишга тушириш ва бошқа тадбирларни бажариш ишларини таъминламоқ учун сув хўжалиги қурилиши ташкилотларининг йиллик программаси бу йилги 217 миллион сўмдан 1970 йилда 580 миллион сўмга етказилади.

Сув хўжалиги қурилишининг мана шундай кенгайтирилиши яқин йиллар ичида сув хўжалиги қурилиши ташкилотларига қўшимча қувватлар яратиб беришни, уларни анча инженерлар ва турли ихтисосларга эга техниклар билан таъминлашни талаб қилади. Механизатор ва малакали ишчи кадрлар тайёрлашга катта эътибор берилиши лозим.

(Охири учинчи бетда).

Ўртоқ Р. ҚУРБОНОВ докладининг давоми

(Боши иккинчи бетда).

Лойиҳа-смета ҳужжатлари ўз вақтида ва ҳамиша ҳам сифатли қилиб тайёрлаб берилмаётганлиги сув хўжалиги қурилишида танг жой бўлиб келмоқда. Сув хўжалиги қурилиши соҳасидаги катта ишлар программасининг бажарилишини таъминлаш учун лойиҳалаш ташкилотларини жиддий равишда мустаҳкамлаш лозим.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Халқ хўжалиги ва аҳолининг юк ва пассажирлар ташишдаги эҳтиёжлари ва алоқа хизматига бўлган эҳтиёжларини тағин ҳам тўла таъминламоқ учун янги беш йилликда транспорт ва алоқа ходимлари олдида катта вазифалар турибди.

Темир йўл, автомобиль ва ҳаво транспортининг юк обороти ва пассажирлар ташиши анча кўпайтирилади.

Беш йиллик мобайнида 5,3 минг километрга яқин автомобиль йўллари қуриш ва реконструкция қилиш, Тошкентдан Жиззахгача бўлган автомагистрални қуриб битказиш, Дулдул—Орол денгизи ва Нукус—Дулдул магистрал йўлларини қуриш мўлжаллаб қўйилди. Бу йўллар Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРнинг транспорт воситалари орқали республиканинг Марказий қисми билан боғланишини таъминлайди.

Зарафшон трактида Қорадарёга қурилаётган кўприк, шунингдек Андижон, Самарқанд, Тошкент, Сурхондарё, Қашқадарё ва бошқа областлардаги бир қанча кўприклар қуриб битказилади.

Қишлоқ жойларида, айниқса колхозлардаги автомобиль йўллари янада кўпайтирилади.

Телефон станцияларининг қуввати Тошкентда 3 баравардан зиёд, республиканинг қолган шаҳарларида эса 2 баравардан кўпроқ ва қишлоқ жойларида 6 баравар ортади. Колхозлар ва совхозларнинг ҳаммаси телефонлаштирилади ва умумфойдаланаётган телефон шохобчаларига туташтирилади.

Радио эшиттириш ва телевидениени ривожлантиришда халқ хўжалигининг мана шу алоқа воситаларига бўлган эҳтиёжларини, шунингдек аҳолининг ўсиб бораётган талабларини энг тўлиқ равишда қондириш кўзда тутилади.

Телевизион станциялар ва ретрансляторларнинг ҳаммаси иккинчи программа билан ҳам ишлайдиган бўлади. Тошкентда эса беш программали эшиттириш жорий қилинади

Капитал қурилиш — экономикани ривожлантиришнинг энг муҳим масаласи. Янги беш йилликда республикада давлат томонидан капитал қурилишга сарфланадиган маблағлар ҳажми тахминан 6,7 миллиард сўмга етказилади. Бу эса бундан олдинги беш йилдагига қараганда қарийб икки баравар кўп. Давлат плани бўйича сарфланадиган капитал маблағларнинг ўрта ҳисобда ҳар йилги ўсиш суръати 14.6 процентни ташкил қилади.

Давлат капитал маблағларининг умумий ҳажмидан:—қарийб 2,7 миллиард сўмни саноат, транспорт ва алоқани ривожлантиришга сарфлаш;

— 2.55 миллиард сўмни қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга;

— 1,2 миллиард сўмдан кўпроқ маблағни уй-жой, коммунал ва маданий-маиший қурилишларига сарфлаш мўлжалланади.

Капитал маблағлардан аввало республика халқ хўжалигини ривожлантириш учун энг катта ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган корхоналарни қуриш, битмай қолган, ишга туширилиши лозим бўлган объектларни қуриб битказиш учун фойдаланилади. Шу тарика қурилиш муддатларини қисқартириш, ишлаб чиқариш объектларини ва асосий фондларни ишга туширишни жадаллаштириш мумкин бўлиб қолади.

Капитал маблағлар сарфлашнинг мўлжалланаётган миқдорда кўпайтирилиши республика қурилиш ташкилотларини янада мустаҳкамлашни талаб қилади.

Қурилиш министрлиги ва Қишлоқ қурилиши министрлиги, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, шунингдек республиканинг бошқа пудратчи ташкилотлари ўз ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш, уларни йириклаштириш ва ихтисослаштириш ишларини кучайтиришлари, республикада қурилиш ишларини бинолар ва иншоотларни монтаж қилиб берадиган механизациялаштирилган процесса тўла равишда айлантирмоқ учун қурилиш ишларини уюштириш, механизациялаштириш ва индустрлаштириш соҳасида мамлакатдаги энг яхши қурилиш-монтаж ташкилотларининг тажрибаларидан фойдаланишлари зарур.

МЕҲНАТКАШЛАР МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ ДАРАЖАСИНИ ОШИРИШ

Совет кишиларининг турмушини яхшилаш—партиянинг энг муҳим вазифаси. Шу сабабли халқ турмуши даражасини анча ошириш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини тағин ҳам тўла қондириш Директивалар лойиҳасида биринчи вазифа қилиб қўйилди.

Директивалар лойиҳасида ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини беш йиллик йилларида ўрта ҳисобда 20 процент кўпайтириш, колхозчиларнинг ижтимоий хўжаликдан олаётган пул ва натура даромадларини эса 35-40 процент кўпайтириш кўзда тутилади.

Миллий даромаднинг ўсиб бориши асосида республикада ижтимоий истеъмол фондлари беш йил ичида тахминан 40-42 процент кўпаяди. Бу маблағлар инвалидларни ва кексайган гражданларни пенсиялар билан таъминлашга, турли нафақалар тўлашга, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида халқ хўжалиги учун кадрлар тайёрлашга, халқ маорифига, медицина хизмати кўрсатишга, меҳнаткашларнинг дам олишини ташкил этишга сарфланади.

Чакана товар оборотининг ҳажмини тахминан 1,5 баравар кўпайтириш, қишлоқ жойларида товар оборотини кўпроқ ошириш мўлжалланмоқда. Шаҳарлар ва ишчи посёлкаларида озиқ-овқат маҳсулотлари сотиш камида икки баравар кўпайтирилади. Чакана савдо шохобчалари ва умумий овқатланиш корхоналари анча кўпайтирилади ва кенгайтирилади, савдо ташкилотларининг моддий-техника базаси яхшиланади.

Уй-жой ва коммунал қурилиш ишлари янада ривожлантирилади. Пул билан таъминловчи ҳамма маблағлар ҳисобидан 12 миллион квадрат метрга яқин уй-жой майдони қуриш мўлжалланмоқда. Бу эса бундан олдинги беш йил мобайнида қурилган уй-жой майдонига қараганда бир ярим баравар кўп. Қишлоқ жойларида уй-жой қуришга анча капитал маблағ сарфланади.

Уй-жой биноларини кооператив йўли билан қуриш ишлари анча кенгайтирилиши лозим.

Аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш яхшиланади. Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг шу масалага доир қабул қилган катта қарори матбуотда эълон қилинди. Республикадаги ҳамма шаҳарлар ва район марказлари, совхозлар ва колхозлар водопровод суви билан таъминланадиган бўлиб қолади. Бунинг учун тахминан кунига икки миллион куб метр сув берадиган ва водопровод шохобчаларининг узунлиги 5,8 минг километрдан кўпроқ бўлган водопровод иншоотларини ишга тушириш мўлжалланмоқда. Мавжуд канализация шохобчаларининг қувватини кўпайтириш билан бир қаторда саккизта шаҳарда ва шаҳар типидаги посёлкаларда канализация қуриш мўлжалланади. Газ шохобчаларининг узунлиги икки минг километр кўпайтирилади. Бу эса 610 минг квартирага, шу жумладан қишлоқ жойларида 280 минг квартирага газ киритиш имконини беради.

Республика шаҳарларида 370 километр трамвай ёки троллейбус йўллари қуриш мўлжалланади. Андижон, Фарғона, Наманган ва Олмалиқда троллейбус йўллари қурилади. Тошкентда метрополитэн қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланмоқда. Метрополитэннинг биринчи навбати 1970 йилгача қурилиб бўлиши керак.

Республика аҳолисига маиший хизмат кўрсатиш янада ривожлантирилади. Кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми 1970 йилга бориб 3,5—4 баравар, шу жумладан қишлоқ жойларида 5,5—6,5 баравар кўпаяди. Беш йил мобайнида 700 га яқин янги маиший объектлар қуриб ишга туширилади.

Жумладан, кирни химиявий тозалаш ва ювиш фабрикалари, якка тартибда кийим тикиш ательелари ва пойафзал ремонт қилиб берадиган ишхоналар, мураккаб техникани ремонт қилиш устахоналари, прокат пунктлари ва бошқа корхоналар қурилади ва ишга туширилади. Маиший хизмат кўрсатувчи мавжуд корхоналар кенгайтирилади, замонавий ускуналар билан жиҳозланиб ихтисослаштирилади. Бу эса республикада, айниқса қишлоқларда маиший хизмат кўрсатишни анча яхшилашга имкон беради.

Беш йиллик планда маориф ва маданиятни ривожлантиришга катта эътибор берилади. Умумий таълим мактабларида ўқувчилар қарийб уч миллион кишига, мактабгача тарбия муассасаларда болалар сони 520 мингга етказилади. 213 минг ўринли мактаб ҳамда қарийб 93 минг ўринли болалар боғчалари ва яслилари қуриш мўлжалланмоқда.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларига студентлар қабул қилиш анча кўпайтирилади. Шу давр ичида олий ва ўрта маълумотли 225 минг мутахассис тайёрланади.

Тошкент давлат университети, Фарғона политехника институти, Тошкент театр рассомлик институти, Бухоро ва Тошкент педагогика институтлари бинолари ва иншоотларининг комплекслари каби объектлар ишга туширилади.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш мақсадида медицина муассасаларини кўпайтириш ва кенгайтириш, ихтисослаштирилган медицина ёрдами савиясини ошириш, даволаш-соғломлаштириш муассасаларини кўпайтириш ва кенгайтириш мўлжалланмоқда.

Беш йил мобайнида касалхоналардаги ўринлар 22 мингта кўпайтирилади ва 1970 йилга бориб. жами 118 мингтага етказилади. Санаторийлардаги ўринларни 15,5 мингтага ва дам олиш уйларидаги ўринларни 6,7 мингтага етказиш мўлжалланади. Кексалар ва инвалидлар учун интернат уйлар янада кўпайтирилади. Шаҳарлар ва қишлоқ жойларида, янги ташкил этилган совхозларда ва янги саноат қурилишлари ҳузурида даволаш-профилактика муассасалари қурилади. Тошкент, Андижон, Жиззах, Бухоро шаҳарларида, Денов районида кўп профилли касалхоналар, Тошкентда, Фарғона, Каттақўрғон, Урганч, Андижонда туғруқхоналар, Қарши, Нукус, Самарқандда ихтисослаштирилган диспансер ва стационарлар, кўпгина шаҳар ва районларда поликлиникалар фойдаланишга топширилади.

Республика колхозлари ҳам медицина муассасалари қуришга анча маблағ ажратадилар.

Хўжалик қурилишининг мўлжалланган программасини амалга ошириш республикамиз қиёфасини тағин ҳам кўпроқ ўзгартириб юборади, меҳнаткашлар фаровонлигини оширади, Совет Социалистик Ўзбекистонининг экономикасини тағин ҳам кенг миқёсда ривожлантириш ва унинг маданиятини юксалтириш учун зарур шарт-шароит яратиб беради.

Мана шунинг ўзи партиямиз ленинча миллий сиёсатининг, Улуғ Ватанимиздаги қардош халқлар бузилмас дўстлигининг янги зафарлари намоён бўлаётганлигини бизга кўрсатиб турибди.

Беш йиллик планда кўрсатиб берилган улуғвор истиқболлар ҳаммамизни қувонтиради. Бу истиқболлар барча совет кишилари каби республикамиз меҳнаткашларини ҳам планда мўлжалланган ишларини тезроқ амалга оширишга руҳлантиради.

ЯНГИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ БИРИНЧИ ЙИЛИ—1966 ЙИЛ ПЛАНИНИ БАЖАРИШНИ ТАЪМИНЛАЙЛИК

Ўртоқлар! 1966 йил—янги беш йилликнинг биринчи йили! Республика олдидаги вазифалар маълум. Бу тўғрида Марказий Комитетнинг ҳисоботида батафсил гапириб ўтилди.

Республика меҳнаткашлари партия XXIII съездини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, йилни яхши ишлар билан бошлаб юбордилар. Саноат икки ойлик планни муддатидан олдин бажариб, пландан ташқари бир неча миллион сўмликка яқин маҳсулот берди. Пландан ташқари 17 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилди, 176 миллион куб метр газ, 35 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди ва кўп миқдорда бошқа маҳсулотлар тайёрланди. Бинокорларимиз қурилиш ишларининг ҳажмини ўтган йилдагига нисбатан анча кўпайтириб, ўз ишларини талай яхшилаб олдилар.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари анча тез суръатлар билан ишламоқдалар.

Лекин шу билан бирга шуни айтиб ўтиш керакки, бу муваффақиятлар бизни ҳали қаноатлантирмайди. Бу рақамлар бутун республика бўйича ўртача рақамлар бўлиб, кўпгина саноат корхоналари, қурилишлар, колхозлар ва совхозлар ҳали ҳам яхши ишламаётганликларидан далолат беради.

Бир қанча корхоналар ўз планларини бажармади. Республика саноати асбоблар ва автоматизация воситалари, дизеллар, осма кранлар ишлаб чиқариш, кабелларнинг айрим турларини, асбоцемент қувурлар, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти ва бошқа кўпгина турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш планини бажаргани йўқ.

Февралда республика министрликлари ва идора ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Саноат ходимлари ўтган йилдаги ўз ишларининг натижасини якунладилар, бу йил бажарилиши лозим бўлган вазифаларни муҳокама қилиб, социалистик мажбуриятлар олдилар.

Саноат, транспорт ва алоқа ходимлари, бинокорлар, коммунал хўжалик ходимлари 1966 йил планларини муддатидан олдин—25-28 декабргача бажариш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш мажбуриятини ўз зиммаларига олдилар.

Республика энергетиклари пландан ташқари 120 миллион киловатт-соат электр энергия ишлаб чиқаришга сўз бердилар.

Химия саноати ходимлари пландан ташқари 40 минг тонна минерал ўғит, 8,5 минг тонна синтетик аммиак ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

Енгил саноат, гўшт-сут саноати, озиқ-овқат ва балиқчилик саноати корхоналарининг ходимлари аҳоли учун пландан ташқари кўпгина саноат маҳсулоти тайёрлаб бериш мажбуриятини олдилар.

Қурилиш материаллари саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари пландан ташқари 25 минг тонна цемент, 25 миллион дона ғишт ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришга сўз бердилар.

Қурилиш министрлиги, Қишлоқ қурилиши министрлиги ҳамда Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ташкилотлари ва корхоналарининг ходимлари кўпгина саноат объектларини муддатидан олдин ишга тушириш, уй-жой қурилиши ва маданий-маиший қурилиш планини муддатидан олдин бажариш мажбуриятини олдилар.

Мана шу юксак мажбуриятлар шараф билан бажарилишига шак-шубҳа йўқ. Бу билан биз янги беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун зарур шарт-шароит вужудга келтирамиз.

Шу билан бирга жойлардаги партия ва совет ташкилотлари, министрликлар ва идоралар коллективларнинг ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларни бажаришлари учун уларга зарур ёрдам беришлари керак.

Коммунизм қурилишининг туб масалалари устида халқ билан маслаҳатлашиб ишлаш партиямизнинг яхши традицияси бўлиб қолди. Ҳозир ҳам Марказий Комитет Пленумининг қарорларига биноан Директивалар лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилди.

Лойиҳани муҳокама қилиш қандай бораётганлиги тўғрисида олинган маълумотлар бутун совет халқи каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партия ишлаб чиққан Директиваларни қизғин маъқуллаётганлигини кўрсатиб турибди.

Директивалар лойиҳаси умумхалқ томонидан муҳокама қилинаётганида меҳнаткашлар мамлакатимиз экономикасини янада ривожлантиришга қаратилган кўпгина истаклар билдирмоқдалар, қимматли таклифлар киритмоқдалар.

Партия XXIII съезди Директивалари тасдиқлангач, шулар асосида янги беш йиллик план тузилади. Ўтган йиллардан фарқли ўлароқ ҳар бир корхона ҳам ўзининг беш йиллик планини тузиб чиқиши лозим. Бу эса уларнинг истиқболини кўриб, катта ишонч билан ва бир маромда ишлашларига, шу билан ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини тинмай оширишларига имкон беради.

Ҳеч шубҳасиз, Ўзбекистон Компартиясининг XVII съезди ҳам СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларининг лойиҳасини якдиллик билан маъқуллайди, Ўзбекистон партия ташкилоти янги бешйиллик планнинг муваффақиятли бажарилишини таъминламоқ учун ўзининг бутун кучини сарфлайди **(Давомли қарсаклар).**

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XVII СЪЕЗДИ МАНДАТ КОМИССИЯСИНИНГ ДОКЛАДИ

ДОКЛАДЧИ ЎРТОҚ Г. М. ОРЛОВ

Делегат ўртоқлар! Мандат комиссияси Ўзбекистон Коммунистик партияси XVII съездига келган ҳар бир делегатнинг ваколатини текшириб чиқди. Ўзбекистондаги барча партия ташкилотларининг ҳаммасида делегатлар сайлаш партия Уставига ҳамда КПСС Марказий Комитетининг «Раҳбар партия органлари сайловини ўтказиш тўғрисида»ги инструкциясига тўла мувофиқ равишда ўтказилганлиги аниқланди. Делегатлар область партия конференцияларида ёпиқ овоз бериш йўли билан, қоидалар сира бузилмаган ҳолда сайланган.

Область партия конференциялари ҳамма жойда уюшқоқлик билан, юксак сиёсий савияда, ишчанлик ва большевистик принципиаллик вазиятида ўтди. Конференцияларда КПСС Марказий Комитети октябрь ва ноябрь (1964 йил) Пленумларининг самарали таъсири яққол намоён бўлди. Бу Пленумлар партия ташкилотларини территориал-ишлаб чиқариш принципи асосида қуришни тиклади, раҳбарликнинг ленинча методлари ва партия турмуши нормаларини янада ривожлантиришни таъминлади.

Коммунистлар ҳисобот давридаги ишларга якун ясар эканлар, КПСС Марказий Комитети март ва сентябрь (1965 йил) Пленумлари қарорларининг жуда катта ҳаётий кучга эга эканлигини зўр мамнуният билан қайд қилиб ўтдилар. Бу қарорларда Ленин партияси, совет жамиятининг бунёдкор ва ижодий руҳи аниқ ва равшан намоён бўлди. Партия ташкилотлари мазкур тарихий қарорларни амалга ошира бориб, ташкилотчилик ва сиёсий ишлар савиясини янада кўтармоқдалар, кишилар тўғрисида, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилишни кучайтирмоқдалар.

Бўлиб ўтган конференциялар раҳбар органларга, кадрларимизга юксак талабчанлик руҳи билан, жипслашганлик ва бирлик руҳи билан суғорилган эди.

Мандат комиссияси барча делегатларнинг ваколатини ҳақиқий деб топди. Ўзбекистон Компартиясининг XVII съездига ҳал қилувчи овоз билан 1.303 делегат ва маслаҳат овози билан 101 делегат сайланди. Съездда қатнашаётган энг йирик делегациялар қуйидагилардир: составида 410 та ҳал қилувчи овозга эга бўлган Тошкент делегацияси, 189 та ҳал қилувчи овозга эга бўлган Андижон делегацияси, 152 та ҳал қилувчи овозга эга бўлган Фарғона делегацияси, 145 та ҳал қилувчи овозга эга бўлган Самарқанд делегацияси.

Съездда қўриқ ерда биринчи марта ташкил қилинган Сирдарё область партия ташкилотининг вакиллари қатнашмоқда. Съездга қайта тузилган Қашқадарё областьи партия ташкилотидан ҳам делегатлар сайланди.

Ҳисобот даврида янги шаҳар ва район партия ташкилотлари вужудга келди ва кенгайди, Навоий, Янгиобод, Каттақўрғон, Когон, Гулистон шаҳар партия комитетлари ҳамда Тошкент шаҳрида Чилонзор район партия комитети ташкил қилинди. Районларнинг йириклаштирилиши натижасида биздаги район партия ташкилотлари сони илгариги 110 тадан 89 тага камайди. Бу ташкилотлар янада кўп сонли бўлиб, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди.

Ўтган тўрт йил мобайнида бошланғич партия ташкилотлари сони анча кўпайди. Ҳозир республикада 10.174 та бошланғич партия ташкилоти бўлиб, бундан аввалги съезд арафасидагидан 2.553 та кўп. Ҳисобот даврида саноат корхоналари, транспорт ва алоқа корхоналарида 181 та, қурилишларда 220 та, колхозларда 72 та, совхозларда 117 та янги партия ташкилотлари тузилди.

Талайгина янги партия ташкилотлари вужудга келганлиги республика халқ хўжалигининг жадал суръатлар билан юксалаётганлигини, янги саноат марказлари вужудга келганлиги ва эскиларининг янада ривожланаётганлигини кўрсатади.

Ҳисобот даврида вужудга келган бир қанча саноат корхоналарида — Навоий химия комбинатида, Фарғона азот ўғитлари заводида, Тошкент ва Навоий ГРЭСларида, Тошкентдаги уйсозлик комбинатида. Андижон сув омбори ва Чорвоқ гидроузели қурилишларида, «Каршистепстрой»да, янгидан ташкил қилинган олий ўқув юртлари — Тошкентдаги рус тили ва адабиёти институтида, Андижондаги пахтачилик ва Термиздаги педагогика институтларида йирик партия ташкилотлари вужудга келди

Ҳисобот даврида қишлоқ партия ташкилотлари сон жиҳатидан ўсди, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди. Аввалги съезд арафасида 50 тадан ортиқ коммунистни бирлаштирувчи колхоз партия ташкилотлари сони 676 та, ёки 72,3 процентни ташкил қилган бўлса, эндиликда 865 та ана шундай ташкилотлар бўлиб, улар 86 процентни ташкил қилади. 252 та партия ташкилоти ўз сафларида 100 дан ортиқ партия аъзолари ва кандидатларини бирлаштиради. Совхозлардаги 319 та партия ташкилотидан қарийб ярмиси 100-200 та ва ундан ҳам ортиқ коммунистларни бирлаштиради.

Партиявий кучлар янада тўғри жойлаштирилди. Партия ташкилотларининг структураси яхшиланди ва уларнинг халқ хўжалиги ҳамда маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги таъсири янада кучлироқ ва ҳар тарафлама бўлиб қолди.

Съезд делегатлари составида ҳал қилувчи овозга эга бўлган партия ва совет ходимлари, халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма тармоқларидан келган вакиллар бор.

Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа ходимлари бўлган делегатлар сони 304 кишини, ёки 23,3 процентни, шу жумладан ишчилар, бригадирлар ва мастерлар 195 кишини ташкил қилади.

Съезд делегатлари орасида шонли ишчилар синфининг намояндалари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари: Косон нефть қидирув экспедициясининг мастери Хайрулла Темиров, Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатининг флотатори Надежда Ефремовна Воспитанникова, Термиз дарё портининг капитани Қора Хатамов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, «Ферганаводстрой»нинг экскаватор машинисти Степан Тимофеевич Бахарев, Фарғона ремонт-механика заводининг Ленин ордени билан мукофотланган электр пайвандловчиси Турдихон Аҳмедова ва бошқа кўпгина ўртоқлар бор.

Делегатлар орасида қишлоқ хўжалик ходимлари 327 кишини, ёки 25 процентни ташкил қилади, шу жумладан колхозчилар, совхозларнинг ишчилари ва қишлоқ механизаторлари 173 кишидан иборат.

Съездда Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, механизация ташаббускорлари Турсуной Охунова, Маннон Жалолов, Валентин Тюпко, Ободон Дўсова, Қурбон Кенжаев, пахтакор бригадаларнинг донгдор бригадирлари Искандар Юсупов ва Панжи Маматов, машҳур чорвадорлар — сут соғувчи Анастасия Чудная, чўпонлардан Оволбек Умаров, Самбой Қўшмуродов ва шонли қишлоқ меҳнаткашларининг муносиб кўпгина бошқа вакиллари ўтирибдилар.

Съезднинг ҳал қилувчи овозга эга бўлган делегатлари орасида фан, маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш арбобларидан 78 киши, партия ходимларидан 298 киши, совет ходимларидан 197 киши, ҳарбий хизматчилардан 51 киши бор.

Ўзбекистон Компартиясининг XVI съездида ҳал қилувчи овозга эга бўлган делегатлар орасида хотин-қизлар 301 кишини, ёки 29 процентни ташкил қилган эди, XVII съездга эса, 433 хотин-қиз сайланди. Шуни таъкидлаб ўтиш ўринлики, 1949 йилда чақирилган X съездда делегатлар орасида хотин-қизлар атиги 12 процент эди, ҳозир эса, улар делегатларнинг учдан бир қисмини ташкил қилади. Бу маълумотлар ҳисобот даврида республиканинг хўжалик ва ижтимоий-сиёсий ҳаётида хотин-қизларнинг роли анча ошганидан, хотин-қиз кадрларни тарбиялаш соҳасида катта ишлар қилинганидан яққол далолат беради.

Съезд делегатларининг маълумоти тўғрисидаги рақамлар айниқса ибратлидир. Ҳал қилувчи овозга эга бўлган 1.303 делегатдан 729 киши, ёки 56 проценти олий маълумотга, 271 киши, ёки 21 проценти тугалланмаган олий ёхуд ўрта маълумотга эга. Шундай қилиб, делегатларнинг 77 проценти олий ва ўрта ўқув юртларини тамомлаган кишилардир.

Олий маълумотли делегатлар орасида 169 та саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа инженерлари, 148 та агроном, ветеринария врачлари, зоотехниклар, ирригаторлар, механизаторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик мутахассислари, 44 экономист бор. Шуни қайд қилиб ўтиш қувончлики, область партия ташкилотларининг съездга юборган вакиллари орасида 40 та фан доктори ва кандидати бор.

Съезд делегатларининг партиявий стажи ва ёши Коммунистик партиянинг кекса, тобланган, катта ҳаётий тажрибага эга бўлган кадрлар билан куч ва ғайратга тўла, порлоқ истиқболга эга бўлган ёш кадрларни бирга қўшиб юборишдан иборат изчил йўли яққол акс этиб турибди.

Съезд делегатлари орасида партияга 1920 йилдан илгари кирган коммунистлар 11 киши, 1921 йилдан 1930 йилга қадар кирган коммунистлар 33 киши, 1931 йилдан 1940 йилга қадар кирганлар 114 киши, партия сафига Улуғ Ватан уруши йилларида кирганлар 266 киши, 1946 йилдан 1950 йилгача кирганлар 207 киши, 1951 йилдан 1955 йилгача кирганлар 216 киши, 1956 йилдан 1960 йилгача кирганлар 245 киши, 1960 йилдан бошлаб шундан кейинги йилларда кирган коммунистлар 211 киши.

Съезд делегатлари орасида ёш коммунистлар билан бир қаторда кекса большевиклар, шонли ленинчи гвардиянинг вакиллари, Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун курашнинг актив иштирокчилари: республика Компартияси ҳамма съездларининг қатнашчиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор Бузрукхўжа Усмонхўжаев, 1917 йилдан буён КПСС аъзоси Федор Никифорович Желтиков, 1919 йилдан буён партия аъзолари Тимофей Андреевич Паршин ва Жума Оташевич Оташев, кекса большевиклар, ордендорлар Мария Федоровна Егорова, Фотима Ниёзова ва бошқалар ўтирибдилар.

Съезд делегатлари ёши жиҳатидан қуйидагича: 30 ёшгача 115 киши, 31 ёшдан 40 ёшгача 479 киши, 41 ёшдан 50 ёшгача 474 киши, 50 ёшдан ошганлар 235 киши.

Съезд ишида 27 миллат вакиллари қатнашмоқда. Улар орасида 832 ўзбек, 284 рус, 40 қозоқ, 34 тожик, 27 қорақалпоқ, қирғиз ва туркман ҳамда бошқа миллатларнинг 171 вакили бор. Бу маълумотлар Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча бузилмас дўстлигидан, ленинча миллий сиёсат тантанасидан яққол далолат бериб турибди.

Съезд делегатлари орасида СССР, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советларининг 226 депутати, 52 Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, 6 Ленин мукофоти ва давлат мукофоти лауреатлари, Ўзбекистон ССРнинг фахрий унвонларини олишга сазовор бўлган 64 киши бор.

Делегатлар составининг тўртдан уч қисми орденлилардир, шу билан бирга, 290 делегат жанговар хизматлари учун ва меҳнатда эришган муваффақиятлари учун мукофотлар олишга сазовор бўлган.

Маслаҳат овозига эга бўлган 101 делегатдан 36 киши олий, 32 киши тўлиқсиз олий ёки ўрта маълумотга эга.

Маслаҳат овозига эга бўлган делегатлар партиявий стажи жиҳатидан қуйидагича: КПСС сафига 1930 йилдан 1940 йилгача кирганлар 5 киши, 1941 йилдан 1945 йилгача кирганлар 12 киши, 1946 йилдан 1950 йилгача кирганлар 9 киши, 1951 йилдан 1960 йилгача кирганлар 50 киши, 1960 йилда ва ундан кейин кирганлар 25 киши.

Шу маълумотлар Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ушбу XVII съезди республика коммунистларининг энг кўп киши қатнашаётган ва энг кўп вакилли форуми эканидан далолат беради.

Делегатлар состави тўғрисидаги маълумотлар, съезддан олдин бўлиб ўтган партия конференцияларининг якунлари ҳисобот даврида Ўзбекистон партия ташкилотининг ўсганлиги ва ғоявий жиҳатдан янада тобланганлигини, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланганлигини кўрсатиб турибди.

КПССнинг йирик ва жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Коммунистик партияси бутун партия ва халқ билан бирга ўз сафларини мустаҳкам жипслаштирган, совет ватанпарварлигининг буюк кучини, совет халқининг қардошларча дўстлигини, пролетар интернационализмини намойиш қилган ҳолда партиянинг XXIII съезди сари бормоқда.

Ўртоқлар! Ўзбекистон Компартияси навбатдаги съездга ижодий кучлари барқ уриб яшнаган, омма ўртасида ташкилий ва сиёсий иш олиб боришда катта тажриба орттирган, қийинчиликларни енгиб ўтишда чиниққан, партия ва унинг ленинча Марказий Комитети илгари сураётган ҳар қандай вазифаларни ҳал қилишга қодир бўлган ҳолда етиб келди.

Шак-шубҳа йўқки, Ўзбекистон Компартиясининг XVII съезди, бу съезд қабул қилган қарорлар республика партия ташкилотининг жанговарлик қобилиятини янада оширишга, унинг сафларини КПСС Марказий Комитети теварагида барҳаёт Ленин байроғи остида янада мустаҳкам жипслаштиришга хизмат қилади. **(Қарсаклар).**

Ўзбекистон Компартияси XVII съезди делегатларидан бир группаси танаффус пайтида ўзаро суҳбатлашмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) Охунбобоев районидаги Ленин номли колхоз агрономи А. Абдуқодиров, Марғилон ипак комбинатининг ишчиси М. Иброҳимова, Олтиариқ районидаги «Риштон» совхозининг бригада бошлиғи А. Жумабоев, «Ашхабод» теплоходининг капитани Қ. Ҳатамов, Марғилон ипак комбинатининг ишчиси Қ. Абдуллаева ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ҲИСОБОТ ДОКЛАДЛАРИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Ўртоқ М. А. АБДУРАЗЗОҚОВ нутқи

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари

Янги беш йиллик юзасидан партия XXIII съезди Директивалари лойиҳасида олдинга сурилган катта ва масъулиятли вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши биринчи навбатда хўжалик ва маданий қурилишга партия раҳбарлигини янада такомиллаштиришга, партия органларининг иш услуби ва методини тағин ҳам яхшилашга боғлиқдир.

Ҳозирги вақтда область партия комитети шаҳар ва район партия комитетларига, шунингдек бошланғич партия ташкилотларига кўпроқ таянадиган бўлиб қолди. Биз область партия конференцияси делегатларининг танқидий мулоҳазаларини ҳисобга олиб, омма ўртасида сиёсий ва ташкилий ишларни кучайтиряпмиз, партия ва совет органларининг раҳбарларини турли хил кенгаш ва мажлислар билан камроқ овора қилишга, камроқ қоғозбозлик қилишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Шу билан бирга биз Ўзбекистон КП Марказий Комитети олдига шу соҳадаги бир неча масалаларни қўйиб ўтмоқчимиз. Бизнингча қарорлар сони камайтирилиши керак. Турли масалаларга доир маълумотлар ва ахборотларни камайтириш тўғрисида ҳам ўйлаб кўриш лозим.

Кейинги вақтларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, кадрларни топширилган иш учун юксак масъулиятни сезиш руҳида тарбиялаш соҳасида талайгина ишлар қилди. Бироқ, ижрони текшириш бўш уюштирилганлиги орқасида баъзи министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари интизомсизлик қилмоқдалар ва, ҳатто, юқори органларнинг қарорларини бажармаслик даражасига қадар бориб етмоқдалар.

Мана бир мисол. 1964 йил июнда республика Министрлар Совети суғоришни яхшилаш ва экин майдонларини кенгайтириш тўғрисида Тошкент области бўйича махсус қарор қабул қилган эди. Жуда катта афсуски, сув хўжалиги, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва етиштириш билан шуғулланувчи ўша вақтда мавжуд бўлган министрликлар ҳам, лойиҳалаш институтлари ҳам бу қарорни бажармадилар. Министрлар Совети эса, бу қарорнинг барбод қилинишида айбдор бўлган кишиларни жавобгарликка тортишни нима учундир зарур, деб ҳисобламади.

Мана, ниҳоят бир йил ўтгандан кейин Марказий Комитет бу масалани яна кўриб чиқишга ва республика Министрлар Совети билан биргаликда қарор қабул қилишга мажбур бўлди. Бу қарорда Чорвоқ сув омборидан сув оладиган янги ерларни ўзлаштиришга алоҳида эътибор берилди.

Шу давр ичида иш бирмунча жонланди-ю, аммо, тайёргарлик ишлари умуман уюшқоқсизлик билан олиб борилмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети мазкур қарорни бажариш учун жавобгар бўлган министрликлар ва идораларга нисбатан талабчанликни оширишлари керак.

Республикада катта ишлар олиб бораётган, фан ва практикани қимматли кашфиётлар билан бойитаётган талайгина илмий тадқиқот институтлари бор. Аммо, биз барча тадқиқот институтларимиз ва конструкторлик ташкилотларимизнинг зўр бериб, улар ихтиёрига бериб қўйилган имкониятлардан ва ўз кучларидан тўла фойдаланиб ишлашига эришганимизча йўқ.

Машинасозлик давлат конструкторлик бюроси тузилганига етти йил бўлди. Аммо, ишлаб чиқарувчилар бу бюродан реал ёрдам кўрмаётирлар. Маҳаллий органларга қарам бўлмаган баъзи тадқиқот институтлари лозим даражада фойда келтириб ишлаётгани йўқ. Бутуниттифоқ темир йўл илмий тадқиқот институтининг Ўрта Осиё филиалида худди шундай аҳвол вужудга келган.

Бу фактлар институтлар ва конструкторлик бюроларидаги бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилаш, илмий кадрларни ўзига нисбатан талабчанлик ва халқ ҳамда партия олдида масъулиятни сезиш руҳида тарбиялаш соҳасида биз ҳали барча чораларни кўрмаётганимиздан далолат беради.

Яқинда бўлиб ўтган партия конференциялари пойтахт областидаги 100 минг кишилик коммунистлар армиясининг бирлигини, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитети теварагида жипслашганлигини яна бир карра янги куч билан намойиш қилди.

Область меҳнаткашлари Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съездини куч-қувват ва ижодий ғайратга тўлиб-тошган ҳолда муносиб кутиб олдилар. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича икки ойлик топшириқ муддатидан илгари бажарилди. Қишлоқ хўжалик ходимлари чорвачилик маҳсулотлари етиштириш квартал планининг муваффақиятли бажарилишини таъминлайдилар, улар чорва молларини қишловини муваффақиятли тугалламоқдалар ва кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни қизитиб юбордилар.

Партиянинг яратувчилик планларидан илҳомланган, КПСС XXIII съездига тайёргарлик туфайли омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини кенг қизитаётган, хўжалик ва маданий қурилишга партия раҳбарлигини бутун чоралар билан такомиллаштираётган область партия ташкилоти область халқ хўжалигини янада равнақ топтириш учун барча зарур чораларни кўради. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ О. С. СОДИҚОВ нутқи

Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти

Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети илм-фанни ривожлантириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар, унинг эҳтиёжлари учун ва илмий кадрлар тайёрлаш учун аямай куч-ғайрат ва меҳнат сарфламоқдалар. 177 та илмий тадқиқот институти ва олий ўқув юртлари барпо этилган бизнинг республикамизда юқори малакали илмий ходимлар ўсиб етишди. Республикада 16 минг олим ишламоқда. Уларнинг куч-ғайрати энг актуал проблемаларни ишлаб чиқишга, коммунистик қурилишнинг улкан вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш манфаатлари йўлидан фан ва техника тараққиётини янада ривожлантиришга қаратилган.

Физика-математика, биология ва химия фанлари соҳасидаги назарий тадқиқотлар академия фаолиятида муҳим ўрин эгалламоқда. Бу тадқиқотлар мавжуд материаллар, технология процесслари, энергия манбалари, замонавий ҳисоблаш техникаси негизида ишлаб чиқариш процессларини кенг кўламда автоматлаштиришни ривожлантириш учун қилинадиган ўзгаришлар методларини, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар томонлама интенсивлаштириш усулларини такомиллаштириш ва уларнинг принципиал жиҳатдан янги форма ва усулларини топиш соҳасида ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Тўрт йил мобайнида академия институтлари юздан ортиқ тадқиқотни ишлаб чиқаришда фойдаланиш учун топширдилар. Жумладан, ғоят соф чала ўтказгич материалларни ишлаб чиқаришнинг янги схемаси ишлаб чиқилди. Чигит тукини тозалайдиган машиналар яратилиб, синаш учун топширилди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда бу машиналардан фойдаланиш халқ хўжалигига қўшимча равишда 130 миллион сўм даромад беради. Олимларимиз ишлаб чиқаришни контроль қилишни автоматлаштиришга, маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам берувчи бир қанча радий изотоп приборлар яратишди. Янги турдаги ўғитлар қишлоқ хўжалигида муваффақиятли қўлланилмоқда. Гидротехника қурилиши учун керакли цементнинг янги маркаси яратилди, ғоят самарали шифобахш дори-дармонлар ишлаб чиқилди.

Сўнгги йилларда тарих, тил ва адабиёт, филология, ҳуқуқ, экономикага ва бошқа проблемаларга оид бир қанча қимматли илмий асарлар нашр этилди ва нашр этишга тайёрланмоқда. илмий кадрлар тайёрлаш соҳасида ҳам муайян ютуқлар қўлга киритилди. 1962—1965 йилларда академияда 33 та докторлик ва 496 та кандидатлик диссертацияси ёқланди. Ҳозир бу ерда 78 фан доктори ва 757 фан кандидати тадқиқот ишларини олиб бормоқда. Фанлар академиясининг яқинда бўлиб ўтган йиллик йиғилишида академиклар ва корреспондент аъзоларнинг состави янги кучлар билан тўлдирилди.

Биз қўлга киритилган ютуқларни тилга олар эканмиз, ҳали мавжуд камчиликлардан кўз юма олмаймиз ва кўз юмишимиз керак эмас. Биз шу съездда тўла масъулият билан айтишимиз керакки, ҳали партия билан халқдан жуда қарздормиз. Партиянинг илм-фанни ривожлантириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигига қараганда бизнинг қилаётган ишларимиз ҳали унчалик салмоқдор эмас.

Табиёт ва ижтимоий фанлар соҳасидаги тадқиқотларни координациялашни тубдан яхшилашимиз керак. Фанлар академиясининг институтлари билан олий ўқув юртлари ўртасидаги илмий алоқалар кучайтирилиши зарур. Ўрта Осиё республикаларидаги фанлар академияларининг олимлари билан ва, аввало, СССР Фанлар академияси билан яқиндан боғланишимиз лозим.

Физика-математика, техника, экономика фанлари сингари фанлар соҳасида ишловчи илмий кадрларни тайёрлаш ҳали ҳам етарли эмас. Баъзи соҳаларда сўнгги йиллар мобайнида фан докторлари тайёрланмади деса бўлади.

Беш йиллик план юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳаси асосида бизнинг олдимизга янги, масъулиятли вазифалар қўйилмоқда. Биз бу вазифаларни синчиклаб ўрганиб чиқишимиз ва ўзимизнинг куч-ғайратимизни коммунистик қурилиш эҳтиёжларига бўйсундиришимиз лозим. Математиклар, физиклар, химиклар, биологлар, гидрогеологлар, бошқа бир қанча фанларнинг намояндалари пахта етиштиришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш вазифаларини ҳал этишга алоҳида эътибор беришлари керак.

Директивалар лойиҳасида коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо этиш ва маданий қурилиш ишида илмий муассасаларнинг роли ва масъулиятини анча кучайтириш кўзда тутилган. Нотиқ пахта селекцияси, пахтачиликда турли химикатлардан фойдаланиш, назарий ва амалий математика, механика, ядро физикаси ва қаттиқ жисмлар физикаси, геология, химия, биология соҳасидаги энг актуал вазифаларни тилга олиб, экономика фани соҳасида КПСС Марказий Комитети март ва сентябрь Пленумлари қарорларида кўрсатиб ўтилган қолоқликни тугатиш зарурлигини айтади. Тадқиқотчиларнинг куч-ғайратини халқ хўжалигига планли раҳбарлик қилиш методларини янада яхшилашга ва ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг иқтисодий воситаларидан фойдаланиш самарадорлигини оширишга қаратиш лозим. Философия, тарих, шарқшунослик, адабиётшуносликнинг актуал проблемалари соҳасидаги тадқиқотларни бундан буён ҳам ривожлантириш керак. Бу тадқиқотлар маданий қурилишга, республика меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашга ёрдам бермоғи лозим.

Ўртоқ Ҳайдаров ўз нутқида таран экилган ерлардан фойдаланиш масаласини тилга олиб ўтди, — деди ўртоқ О. Содиқов. — Фанлар академиясининг президиуми яқин вақт ичида бу масалани ҳал қилади.

Шонли Коммунистлар партияси теварагида мустаҳкам жипслашган республикамиз олимлари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун куч ва ғайратларини аямайдилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Қ. КАМОЛОВ нутқи

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари

Ҳисобот даврида, айниқса КПСС Марказий Комитетининг октябрь ва ноябрь Пленумларидан сўнг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилотчилик ва идеология ишлари савиясини ошириш соҳасида муҳим тадбирларни амалга оширди. Бу — хўжалик вазифаларини ҳал этишга баракали таъсир қилди, етти йиллик план топшириқларини ошириб бажаришни таъминлади.

Бутун Ўзбекистон Коммунистик партияси билан бирга Қорақалпоғистон партия ташкилоти ҳам сон жиҳатидан ўсиб, ғоявий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди.

Сўнгги вақтларда биз бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширишга, уларнинг секретарлари билан ишлашга кўпроқ эътибор бермоқдамиз. 1961 йилда бошланғич партия ташкилотлари секретарларидан 138 киши олий ва 28 киши бошланғич маълумотга эга бўлган бўлса, ҳозир 252 секретарь олий маълумотга, фақат бир киши бошланғич маълумотга эга. Кадрларни иқтисодий ўқитиш соҳасида кўп иш қилинди. Ўтган йили партия ходимларидан тўрт киши кандидатлик диссертациясини ва бир киши докторлик диссертациясини ёқлади.

Область партия комитети юқори партия органларининг кўрсатмаларини бажара бориб, қабул қилинган қарорларнинг ижросини контроль қилиш ва текширишни кучайтирди.

Партия ташкилотлари ташкилотчилик ва идеология ишлари савиясининг оширилганлиги Автоном республика халқ хўжалиги билан маданиятини ривожлантиришга ижобий таъсир ўтказди.

Район ва область партия конференцияларининг делегатлари қўлга киритилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга бизда мавжуд бўлган жиддий нуқсонлар ҳақида ҳам гапиришди. Улар корхоналарнинг анчагина қисми топшириқларни бажармаётганлигини айтиб ўтишди. Қишлоқ хўжалигида, айниқса чорвачиликда, капитал қурилишда қолоқликка йўл қўйилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладида бизнинг шаънимизга айтилган танқидий мулоҳазалар тамомила тўғри.

Область партия комитети, Қорақалпоғистоннинг барча партия ташкилотлари бу танқиддан зарур хулосаларни чиқариб оладилар, ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни қунт билан кучайтирадилар, шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларини янгидан-янги муваффақиятларга сафарбар этадилар.

Янги беш йиллик план юзасидан партия XXIII съезди Директивалари лойиҳасида умумиттифоқ меҳнат тақсимотида шоликорликнинг йирик районларидан бири бўлиб қолишдек яна бир шарафли вазифа топширилганлигидан Автоном республика меҳнаткашлари фахрланмоқдалар. Биз асрлар бўйи ҳувиллаб ётган ерларни совет кишиларига хизмат қилдиришга ва шу тариқа Улуғ Ватанимиз халқлари билан бузилмас қардошлик алоқаларини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлашга қаттиқ бел боғлаганмиз.

Қўриқ ерларни ўзлаштириш бошлаб юборилди. Янги шоликор совхозлар барпо этилди, замонавий посёлкалар қад кўтарди, асфальт ётқизилган шох йўллар, электр линиялари, йирик сув тақсимлаш ва коллектор-оқова шохобчаси қурилди. Шоликорликни ривожлантириш суръатларини янада кучайтириш учун бу ишдаги нуқсонларни тугатиш, ерларни инженерлик-мелиорация жиҳатидан ўзлаштиришдаги қолоқликка барҳам бериш лозим. Кўп ҳолларда тузук тайёрланмаган ерларга шоли экилганлигини нормал бир хол деб бўлмайди, шунинг натижасида майдонларнинг бир қисмини заҳ босиб кетди ва бу ерлар қишлоқ хўжалик оборотидан чиқиб қолди.

Тахиатош гидроузели қурилишини жадаллаштириш муҳим аҳамиятга эга. Шунга қарамай, «Средазгипроводхлопок» институти унинг техникавий лойиҳасини тузишда сусткашлик қилмоқда.

Бизда ҳосилдорликни ошириш ҳисобига пахта етиштиришни кўпайтириш учун катта-катта потенциал имкониятлар бор. Айрим районларда минерал ўғитлар солиш нормасининг етарли эмаслиги пахтадан паст ҳосил олинаётганлигининг асосий сабабларидан биридир.

Қорақалпоғистон партия ташкилоти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленуми қарорларини бажара бориб, маданий-маиший қурилишни яхшилаш ва турмуш маданиятини ошириш соҳасида бирмунча ишлар қилди. Лекин бу — ишнинг бошланғичидир, холос. Бинокорлик материаллари етарли миқдорда келтирилмаётганлиги бу ишга ҳалал бермоқда. Савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув», «Узсельхозтехника» бирлашмаси бу ишда бизга зарур ёрдам кўрсатадилар, деб умид қиламиз.

Автоном республика коммунистлари ва барча меҳнаткашлар янги беш йиллик план юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасини зўр активлик билан муҳокама қилмоқдалар. Улар фойдаланилмаётган резерв ва имкониятларни қидириб топиб, ишга солмоқдалар, юксак социалистик мажбуриятлар олмоқдалар.

Қорақалпоғистон партия ташкилоти беш йиллик топшириқларининг муваффақиятли бажарилишини таъминлайди, коммунизм қуриш буюк ишига ўзи қўшаётган ҳиссани кўпайтиради деб съезд делегатларини ишонтиришга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Қ. МУРТАЗОЕВ нутқи

Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари

Бухоро область партия ташкилоти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот давридаги амалий фаолиятини тўла-тўкис маъқуллади. Эндиликда фақат қишлоқ хўжалигигина эмас, шу билан бирга газ, нефть, химия, энергетика, кончилик саноати ва индустриал бинокорлик тармоқлари тез ривожланаётган йирик саноат зонаси — Бухоро области халқ хўжалигининг турли тармоқларида республикамиз катта муваффақиятларга эришганлигининг далилидир. Ноёб газ кони очилганлиги, газ ва нефть чиқариш жадал суръатлар билан ўсиб бораётганлиги Бухоро областини мамлакатнинг йирик газ чиқариш районларидан бирига айлантириб қўйди.

Область колхозчилари, совхоз ишчилари, мутахассислари, бутун партия ташкилоти партия билан ҳукуматнинг зўр ғамхўрлиги ва кун сайин кўрсатиб турган ёрдамига амалий иш билан жавоб бериб, ҳисобот даврида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини юксалтириш соҳасида анчагина иш қилдилар. Ўтган йили мамлакат Бухородан 214 минг тонна, яъни бундан аввалги йиллардагига қараганда 16 минг тонна кўп пахта олди. Давлатга гўшт, сут, жун, қоракўл тери, сабзавот ва қовун-тарвуз сотиш ҳамда топшириш планлари муваффақиятли бажарилди.

Лекин биз ўз ишимиздаги катта-катта нуқсонларни пайқамасак яхши коммунистлар бўлмаган бўлур эдик. Областдаги 7 та корхона ўтган йилги планни бажармади, 12 та корхона маҳсулот таннархини камайтириш топшириғини уддалай олмади. Айрим завод ва фабрикаларнинг маҳсулоти аҳолига манзур бўлмаяпти. Саноатда ишлатилмай ётган резервлар ҳали кўп. Қишлоқ хўжалигининг айрим тармоқларига раҳбарлик қилишда ҳам камчиликларга йўл қўйилди. Ўтган мавсумда иккита район, 42 та колхоз, 602 та бригада пахта тайёрлаш планини бажармади. Пахтадан ва бошқа экинлардан паст ҳосил олаётган хўжаликлар ҳали оз эмас. Область, шаҳар, район партия комитетлари ташкилотчилик иши билан, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, тарбиялаш билан, партия ва ҳукумат топшириқларининг ижросини контроль қилиш билан ҳали ҳам тузук шуғулланмаётганликлари ана шунинг ўзидан кўриниб турибди.

КПСС Марказий Комитети октябрь, март ва сентябрь Пленумларининг қарорлари, бир томондан, экономика ва маданиятни янада ривожлантириш учун, халқ хўжалигига партия раҳбарлигини яхшилаш учун ғоят қулай шарт-шароит яратаётган бўлса, иккинчи томондан, бу қарорлар бизнинг зиммамизга тағин ҳам кўпроқ масъулият юклайди, энг муҳими ҳам ана шудир. Бухоро область партия ташкилотининг диққат-эътибори ҳозир хотиржамлик ва қарамчилик кайфиятларига қарши курашишга, давлатдан олиниб, халқ хўжалигининг бирон-бир тармоғига сарфланган маблағларнинг ҳар бир сўми иложи борича тезроқ ўзини қоплаши учун курашга қаратилгандир. Ҳозир ҳамма нарса область партия комитетининг партия ташкилотлари куч-ғайратини олдимизда турган вазифаларни бажаришга қанчалик омилкорлик ва оперативчилик билан йўллаб туришига боғлиқдир.

Бизда баъзи бир ҳаётий муҳим масалалар борки, фикримизча бу масалалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Советининг ва эҳтимолки, баъзи бир Иттифоқ министрликлари ва идораларининг эътиборига сазовор бўладиган масалалардир. Партия XXIII съезди Директивалари лойиҳасида газ билан таъминлаш ва газ конларини ривожлантиришга, айниқса Бухоро газ конлари районини ривожлантиришга катта эътибор берилган. Бу ерда ишлаб турган ва қурилаётган газ қувурлари трассаси яқинида кўпгина газ конлари аниқланганлиги муносабати билан янги газ қатламларини қўшимча разведка қилмай туриб жадал ишга солиб юбориш учун жуда қулай шарт-шароитлар вужудга келмоқда. Мутахассисларнинг дастлабки ҳисоб-китоблари шуни кўрсатмоқдаки, разведка мақсадида бир неча кон-қудуқ пармалаб, унинг запасларини тажриба-саноат ишлари жараёнида аниқлаб бориш йўли билан газ конларини жадал ишга солиб юбориш халқ хўжалигига катта-катта маблағларни тежаб беради, қўшимча равишда неча ўн миллиард куб метр газ бериш имконини туғдиради.

Яйловларга сув чиқариш ва уларни ўзлаштиришга доир йирик тадбирларни амалга оширмай туриб, яйловлардаги ўтлоқларни кўпайтирмай, яйловларда алмашлаб экишларни жорий этмай, кўпгина ишларни механизациялаштирмай туриб, қоракўлчиликни янада ривожлантириб бўлмайди. Ҳолбуки, бу масалалар бизнинг фикримизча ниҳоятда қониқарсиз ҳал қилинмоқда. Биз Марказий Комитетдан бу масалаларни биз билан бирга ўрганиб чиқиб ўз тавсиялари ва таклифларини киритишни тегишли республика ташкилотлари ва илмий муассасаларига топширишни илтимос қиламиз.

Ҳозир омма орасида жонли ташкилотчилик ва сиёсий ишлар олиб бориш партия комитетлари фаолиятида биринчи ўринга қўйилмоқда. Съезддан олдин ўтказилган ҳисобот сайлов партия йиғилишлари, шаҳар, район ва область партия конференциялари коммунистларнинг активлиги ўсганлигини кўрсатди. Бу йиғилиш ва конференцияларда халқ хўжалигининг турли тармоқларида партия раҳбарлигининг услуб ва методларини муҳокама қилишга катта эътибор берилди. Область, шаҳар ва район партия комитетлари ташкилотчилик ишига, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишига зарар етказган ҳолда, партия ва ҳукумат топшириқларининг ижросини контроль қилишга зарар етказган ҳолда кўпинча хўжалик ва совет органларининг ишини тортиб олаётганликлари, майда-чуйда ишларига аралашаётганликларини, ходимларнинг ташаббускорлигига кенг имконият яратиб бермаётганлигини делегатлар танқид қилишди.

Ана шу ва бошқа нуқсонларга барҳам бермоқ учун биз бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилишни тубдан кучайтиришимиз, коммунистик қурилишнинг катта вазифаларини ҳал этишда ҳар бир коммунистнинг актив қатнашишини таъминлашимиз лозим. Ҳозирги вақтда партиявий иш услуби ва методларини такомиллаштириш юзасидан зарур чоралар кўрилмоқда.

Область коммунистлари Бухоро партия ташкилоти Ленин партияси қўйган улкан вазифаларни шараф билан бажаради деб партия XVII съезди делегатларини ишонтиришни биздан илтимос қилишди. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ М. ЁҚУБОВА нутқи

Урганчдаги мактаб-интернат директори

Партия XXIII съездининг беш йиллик планга доир Директивалари лойиҳасини диққат билан ўқиб чиқсангиз, совет мактабимиз олдида ҳақиқатан ҳам чекланмаган имкониятлар очилаётганлигини кўрасиз.

Партия Программасида ёзиб қўйилган вазифани ҳал этишга — умумий ўрта таълимни амалга оширишга яқинлашиб қолганлигимиз бизни айниқса қувонтиради. Демак, биз халқ маорифи ходимлари тарбия ва таълим ишларини анча яхшилашимиз керак. Эндиликда мактабнинг фақат ўқимишли кишиларнигина эмас, шу билан бирга коммунистик жамият қуришга ғоявий тайёрланган кишиларни ҳам тайёрлаб берадиган бўлишига эришиш лозим.

Ҳар бир бола коллективда тарбияланади. Ташаббускор, ишчан болалар коллективини тарбиялашда муваффақият қозониш эса, кўп жиҳатдан пионер ташкилотларининг ёки комсомол ташкилотларининг яхши ишлашига, улар ўқувчиларнинг бутун турмушини қай даражада ташкил этишига боғлиқ.

Мактаб-интернатимизнинг партия ташкилоти, бутун педагоглар коллективи ўзининг амалий фаолиятида комсомол ва пионер ташкилотларига катта эътибор бермоқда. Ҳар бир пионер ва комсомолга бериб қўйилган конкрет топшириқлар бор. Дружиналар совети ва комсомол комитети бу топшириқларнинг бажарилишини контроль қилиб туради.

Мактабда Владимир Ильич Ленин музейи ташкил этилган. Ленинград, Москва, Киевнинг марказий музейлари билан ўқувчилар хат ёзишиб туришади. Бу музейлар бизга Владимир Ильич Ленин қўлёзмаларининг кўчириб олинган нусхаларини ва фотосуратларини юборишди. Владимир Ильич Ленин нутқлари ёзилган пластинкалар, Ленин ҳақидаги хотираларни қидириб топиб олдик. «Ильич ёқтирган қўшиқлар» деб аталган бир қанча пластинкаларни тўплашга муваффақ бўлдик.

Мана шуларнинг ҳаммаси болаларнинг билимини кенгайтирмоқда, уларни тарбиялашни яхшиламоқда. Ўтган ўқув йили муваффақиятли тугалланди. Мактабда шундай бошланғич синфлар борки, бу синфлардаги болаларнинг деярли ҳаммаси фақат аъло ва яхши баҳо олиб ўқимоқда. Ўқувчиларни жамоат мулкини авайлаб асрашга одатлантирмоқдамиз. Шунинг учун ҳам мактаб-интернатнинг ётоқхоналари тўрт йилдан бери капитал ремонтга муҳтож бўлмай келмоқда.

Бундай мактаблар бизнинг Урганчда оз эмас. Ота-оналар ва жамоатчилик мактабларга катта ёрдам бермоқда. Областда партия ташкилотларининг раҳбарлигида биринчи марта ота-оналар съезди ўтказилди. Мактаблар ҳузурида ота-оналар университети ишлаб турибди, муассасалар ҳузурида мактабларга кўмаклашиш комиссиялари иш олиб бормоқда.

Умумий ўрта таълимни тугалламоқ учун турли фанлардан дарс берувчи кўпгина ўқитувчилар керак. Ҳозирнинг ўзида ҳам областда чет тиллар, физика, математика, физкультура, ашула, расмчизмакашликдан дарс берадиган ўқитувчилар етишмаяпти. Урганчдаги педагогика институтида чет тиллар факультети, физкультура факультети очиш ва институтнинг илгариги физика-математика факультетини яна тиклаш масаласини ҳал қилиш керак. Хоразм областида мактаблар қуриш учун зарур чораларни кўриш, ҳамма имкониятлардан фойдаланиш лозим.

Ёш авлодни тарбиялашдек олижаноб ишга бутун кучимизни, бутун маҳоратимиз ва талантимизни сарфлаймиз, деб жонажон партияни ва Совет ҳукуматини Хоразм ўқитувчилари номидан ишонтиришга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ С. И. ИБРОҲИМОВ нутқи

Ўзбекистон ССР қурилиш министри

Бу беш йилликда республика Қурилиш министрлиги ўзи бажарадиган ишлар ҳажмини икки баравар кўпайтириши керак. Қурилишни индустрлаштириш даражасини оширмай туриб, уни тўла йиғма блоклар, конструкциялар ва заводда тайёрланган деталлардан кенг фойдаланиб бажариладиган комплекс монтаж ишларига айлантирмай туриб, бундай ўсишга эришиб бўлмайди.

Айрим объектларни поток усулида қуришдан шаҳарларни квартал-квартал қилиб қуришга ва айрим саноат комплексларини қуришга ўтиш асосан амалга оширилади.

Шохобчалар бўйича планлаштириш, қурилиш ишларини бошқаришни диспетчерлаштириш, электрон-ҳисоблаш техникасини қўллаш янада жорий қилина беради.

Иш миқёсларининг ўсиб бораётганлиги биринчи галда олдиндан таранг тортилган арматурали йиғма темир-бетон буюмлар ва конструкциялар ҳамда самарали янги қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришни талаб қилмоқда. Аммо, йиғма темир-бетон ва бошқа бир қанча қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган қувватлар ҳозирги вақтда етишмай турибди. Қурилиш материалларига бўлган эҳтиёжларни қопламоқ учун темир-бетон буюмлар ишлаб чиқарадиган учта катта завод қуриш планлаштириб қўйилди. Бироқ, бу заводларнинг лойиҳаларини тузиш масалалари ҳал қилингани йўқ. Инерт материаллар тайёрлаб берадиган корхоналарнинг қувватини кўпайтириш масаласи кўриб чиқилиши лозим.

Республикада деворбоп материаллар жуда етишмай турибди. Саноатнинг мана шу тармоғига қарашли корхоналарни реконструкция қилишга ва янги корхоналар қуришга энг кўп капитал маблағ ажратиш мақсадга мувофиқ бўлади, деб ўйлаймиз. Бинокорлар эса бу капитал маблағлардан самарали фойдаланмоқ учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Иморатларнинг сиртқи кўринишини хилма-хиллаштиришимиз керак. Аммо бунинг учун ишлатиладиган материаллар ҳозирча жуда кам. Республика Қурилиш материаллари саноати министрлиги пардозлаш материаллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш, мармар ва гранитни қазиб олишни механизациялаштирган корхоналар қуриш масаласини кўриб чиқиб, ҳал қилиши керак. Бизнинг фикримизча, республикада қалин силлиқ ойна ишлаб чиқаришни ташкил этиш лозим. Бунинг учун керакли хом ашёлар бор.

Министрликнинг учта ихтисослаштирилган трести бор. Яқин вақтлар ичида яна шунча трест ташкил этилади. Бу эса техниканинг кўп қисмини шу трестлар қўлига ўтказишга имкон беради. Янгийўлда қурилаётган ремонт-механика заводи бу йил ишга тушиши керак. Фарғонада ҳам шундай корхона қуришга қарор қилинди. Бу эса қурилиш механизмларидан яхшироқ фойдаланишга имкон беради. Бу вазифанинг ҳал этилиши смена бўлиб бажариладиган ишларни кўпайтиришга, механизатор кадрлар малакасини оширишга ёрдам беради.

Бинокорларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш — бизнинг энг муҳим вазифамиз. Биз меҳнатни илмий асосда ташкил этишни кенг жорий қилмоқчимиз, хўжалик ҳисобида ишлайдиган комплекс бригадаларни кўпайтирмоқчимиз, бу йўлда бир қанча чораларни амалга оширмоқчимиз. Шуларнинг ҳаммаси капитал маблағлардан энг самарали фойдаланишга, янги қувватларни тезроқ ишга туширишга, уй-жой биноларини ва бошқа объектларни камроқ куч ва маблағ сарфлаб, қисқа муддатларда қуриб битказишга, қурилиш сифатини оширишга имкон беради.

Бинокорлар Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари билан бирга партия XXIII съездини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқдалар. Министрлик корхоналари биринчи квартал планини ва умуман беш йилликнинг биринчи йилининг топшириқларини муддатидан олдин бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг юз минг кишилик коллективи ўз олдида турган катта вазифаларни шараф билан бажаришга маҳкам бел боғлаган. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ С. Н. УСМОНОВ нутқи

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари

Республика партия ташкилоти ўз съездига ташкилий жиҳатдан мустаҳкам бўлиб, ғоявий жиҳатдан чиниқиб ва коммунистик қурилишнинг янги тажрибаси билан бойиган ҳолда келди. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятига бизнинг фикримизча мана шу позициядан қараб баҳо бериш керак.

Докладда республикадаги айрим министрликлар, идоралар ва бошқа ташкилотларнинг фаолияти танқидий анализ қилиб берилди. Бунинг исботи учун мен Самарқанд областининг ҳаётидан олинган мисолларни айтиб бермоқчиман. Республика ва Иттифоқнинг планлаштирувчи органлари республикамиздаги одамларнинг потенциал катта резервларидан фойдаланиш тўғрисида яхши ғамхўрлик қилмаётирлар ва шу сабабли бу ерда ишчилар салмоғи кам. Ваҳолонки, ишчилар синфимизнинг имкониятлари шу қадар каттаки, натижада биз етти йиллик топшириғини ўтган йил сентябрь ойидаёқ бажариб қўйдик, саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми эса 70 процентдан зиёдроқ кўпайди. Областда янги корхоналар кам қурилмоқда. Бу борада илгари мўлжаллаб қўйилган режаларнинг кўпи бажарилмай қолди. Самарқанд областининг ишлаб чиқарувчи кучларидан тағин ҳам тўғрироқ ва тўлароқ фойдаланиш масаласини қўйишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика ҳукуматидан илтимос қилдик.

Область партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга ошириш борасида муайян ишлар қилди. Ҳамма хўжаликларда ҳисобга олиш ва контроль журналлари жорий қилинганлиги қишлоқ меҳнатчиларининг қилинаётган сарфларни батафсил анализ қилиб боришларига, янги резервлар топиб, хўжалик ишларини тағин ҳам рентабеллик билан юритадиган бўлишларига имкон берди. Бу катта ва масъулиятли ишга қишлоқ партия ташкилотлари бошчилик қилдилар, улар партия ташкилотлари ҳузурида тузилган иқтисодий кенгашларга таяниб иш олиб бордилар. Фақат шунинг натижасидагина биз ишлаб чиқариш ва хўжалик ҳисобини колхоз ва совхозларнинг ҳамма бўғинларида расмий равишда эмас, балки амалда чинакам жорий қилишга, колхозчиларнинг ўз меҳнатлари натижаларидан моддий манфаатдор бўлишларини таъминлашга эриша олдик.

Ҳар бир колхозчининг ўртача иш ҳақи 73 сўмга етди, ваҳолонки, бундан олдинги йилда эришилган энг юқори даражада 51 сўм бўлган эди. Шу билан бирга, иш ҳақининг анча қисми колхозчиларга энг масъулиятли даврда — қишлоқ хўжалик ишларининг баҳорги — ёзги даврида бериб турилди. Бу эса, ўтган йилнинг маълум қийинчиликларига қарамай, ғўзани яхши сифатли парвариш қилишни ва суғориб туришни таъминлашимизга, механизациялаш даражасини оширишимизга ва 1964 йилдагига қараганда 51 минг тонна кўп пахта етиштиришимизга имкон берди. Давлатга жун, қоракўл тери, тухум, сут ва гўшт, узум, пилла, тамаки ва бошқа кўпгина маҳсулотларни сотиш планлари ҳам ошириб бажарилди. Бу маҳсулотларни етиштириш ва хўжаликларнинг даромади кўпайиб бориши билан бирга, пахтанинг таннархи камайиб борди, ҳар бир центнер пахтанинг таннархи бир йил ичида 13 процент камайди. Рентабелликнинг бу даражаси бўлинмас ва жамоат фондларига 38 миллион сўм ёки бурноғи йилдагидан 2,3 баравар кўп маблағ ажратишга имкон берди. Бу эса, областдаги ҳамма колхозларнинг ишлаб чиқариш биноларини, маданий-маиший биноларни, йўлларни кўплаб қуришлари ва қишлоқларни электрлаштиришлари учун реал шарт-шароит яратиб берди.

Бошқарув ишларининг демократик негизларини ривожлантириш, хўжаликка раҳбарлик қилишга оммани кенг тортиш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан бири. Шу сабабли, областда биринчи марта бригадаларнинг йиғилишлари ўтказиладиган бўлиб қолди. Бу йиғилишларда хўжалик ҳисоби топшириқлари бажарилишининг якунларини анализ қилиш одат қаторига киритилди. Шундай йиғилишларда 10 мингдан кўпроқ колхозчилар колхозлардаги ишларни яхшилашга қаратилган таклифлар киритдилар. Областдаги хўжаликларнинг ҳаммаси, барча бригадалар беш йилликнинг биринчи йили бошланган кунданоқ ўзлари қилишлари лозим бўлган ишларнинг равшан планларини тузиб олдилар ва рентабеллик учун чинакам курашиш, истиқболни кўриб ишлаш, резервларни топиб ишга солиш имкониятига эга бўлдилар.

(Охири бешинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ҲИСОБОТ ДОКЛАДЛАРИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

(Боши тўртинчи бетда).

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқаришни ташкил этиш формалари ва методларини такомиллаштириш соҳасида қилинган ишларнинг дастлабки ижобий натижалари тўғрисида гапирар эканмиз, бу соҳадаги ишларимизнинг ҳаммаси жуда яхши бораётир, деган таассурот туғилмаслиги керак. Ишларимизнинг ҳаммаси ҳозирча жуда яхши юришиб кетди, деб бўлмайди. Пахтачилик, чорвачилик, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш ишларида ва бошқа тармоқларда фойдаланилмай ётган резервларимиз ҳали кўп. Партия ташкилоти бундан буёнги ўзининг бутун фаолиятини ана шу резервларни топиб ишга солишга қаратади. КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида қўйилган вазифаларнинг ҳаммасини бир йил ичида ҳал қилиш мумкин бўлмаса керак. Қилинган ишларнинг энг муҳим якунларидан бири шуки, пастдан то юқоригача ҳамма кадрларимиз иқтисодий ишга қизиқадиган бўлиб қолдилар.

Партиянинг хўжаликка раҳбарлик қилиш услуби ва методларини такомиллаштириш ишида биз бир қанча ҳал этилмаган проблемаларга дуч келмоқдамиз. Ишлаб чиқаришни илмий ташкил этиш асосларини кўрсатиб берувчи мақолалар марказий матбуотда босилиб турибди. Аммо, афсуски, бу мақолаларда фақат саноат соҳасидаги масалалар кўтарилмоқда. Қишлоқ хўжалиги соҳасида эса битта ҳам тадқиқот йўқ. Олий ўқув юртларида кадрлар тайёрлашнинг аҳволи қандай? Аслини олганда, бизнинг олий ўқув юртларимиз ишлаб чиқаришни бошқариш асосларини тузук ўргатмаётирлар ёки бутунлай деярли ўргатмаётирлар. Бизнинг фикримизча, республика ва Иттифоқ Олий таълим министрликлари халқ хўжалигини бошқаришни илмий ташкил этиш курсини мумкин қадар тезроқ тузиб чиқиб, бу курсни барча олий ўқув юртларида ўқитишни ташкил этишлари лозим. Институтлар қандай касбдаги мутахассисларни тайёрлаётганлигидан қатъи назар, уларнинг ҳаммасида шундай курс ўқитилиши керак.

Барча совет кишилари каби областимизнинг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ҳам XXIII съезднинг беш йиллик планга доир Директивалари лойиҳаси билан жуда қизиқиб ва хурсанд бўлиб танишмоқдалар. Директивалар лойиҳасини муҳокама қилиш чинакам умумхалқ ишига айланди. Кенг авж олиб кетган съезд олди мусобақаси Самарқанд областидаги шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг янги беш йиллик планни муваффақиятли бажаришлари учун старт бўлиб қолди. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Р. Х. АБДУЛЛАЕВА нутқи

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари

Съездга хурсандлик билан шуни маълум қиламизки, ҳисобот даврида Ўзбекистон комсомоли ҳамиша партия билан ёнма-ён туриб, унинг ҳар қандай топшириғини шараф билан бажариб келди.

Яқинда комсомол ҳисобот-сайлов конференциялари бўлиб ўтди. Конференцияларда ёш ватанпарварлар ўз ишлари тўғрисида рапорт беришди. Республика комсомол ташкилоти аъзоларининг ярмидан кўпроғи бевосита халқ хўжалиги тармоқларида ишламоқда. Ўзбекистондаги ҳар уч механизаторнинг бири комсомоллардан, ҳар тўрт ўқитувчининг бири ҳам комсомоллардандир.

Техника тараққиёти учун, юқори сифатли маҳсулот чиқариш учун, етти соатлик топшириқни олти соатда бажариш учун кураш, механизатор кадрлар таёрлаш, зарбдор қурилишларда ишлаш, қўриқ ерларни ўзлаштириш — мана шуларнинг ҳаммаси республика комсомол ташкилоти ишининг ажралмас қисми бўлиб келмоқда.

Комсомол тарбиялаб етиштирган, пахтани машинада теришнинг донгдор усталари бўлган Турсуной Охунова, Маннон Жалолов, Искандар Юсупов, Қурбон Кенжаевларнинг шижоатли ишлари билан бутун республика фахрланади. Бугунги кунда уларнинг муносиб ўринбосарлари ўсиб етишди. Комсомол қўйган вазифа, яъни икки йил ичида юз минг ёш механизатор тайёрлаш вазифаси муваффақиятли ҳал этилмоқда. Билим юртлари, мактаблар ва механизаторлар тайёрлаш курсларини ўтган йилнинг ўзидаёқ 40 мингдан кўпроқ йигит ва қиз тамомлаб чиқди.

Мирзачўлни комсомол ўз оталиғига олганига 4 йил бўлди. Эндиликда Мирзачўл ёшлик ва мардлик диёри бўлиб қолди.

Ўзимизда бўлган яхши ҳислатлар ва фазилатларнинг ҳаммасига доно устозимиз ва раҳбаримиз — партия туфайли эришдик. Лекин ишларимизда камчиликлар ҳали оз эмаслигини биламиз. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладида бу ҳақда жуда тўғри гапириб ўтилди.

Комсомол Марказий Комитети, область, шаҳар ва район комсомол комитетлари ҳар бир комсомол ташкилотининг, ҳар бир комсомолнинг активлигини ҳали ҳам юқори даражага кўтара олганлари йўқ. Ёшларнинг айрим тоифаларини тарбиялашда катта камчиликлар бор.

Бизнинг фикримизча, актуал аҳамиятга эга бўлган бир қанча масалаларга тўхталиб ўтмоқчиман. Шуларнинг бири — пионер иши масаласидир.

Пионерларимиз қилаётган мазмунли, мароқли ишлар кўп. Лекин шу нарса ҳам равшанки, дружиналар ва отрядларнинг ишида кўпгина камчиликлар бор.

Ёш пионерларга раҳбарлик қилишни партиямиз комсомолга ишониб топширган. Лекин шу ишонч билан бирга партия органлари биз мана шу оммавий болалар ташкилоти тўғрисида қандай ғамхўрлик қилаётганлигимизни контроль қилиб туришлари ҳам керак.

Кейинги йилларда район ёки шаҳар партия комитетларидан биронтаси ҳам комсомолнинг пионер ташкилотига қандай раҳбарлик қилаётганлиги масаласини кўриб чиқмади, пионерлар билан олиб борилаётган ишларнинг аҳволини чуқур таҳлил қилмади, деса бўлади. Ваҳолонки, биз партия комитетларида бу масаланинг муҳокама қилинишига жуда муҳтожмиз.

Болаларни тарбиялашга давлат жуда катта маблағлар бермоқда. Республикамизда тўрт ярим мингдан кўпроқ старший пионер вожатийлар ишлаб турибди. Бироқ, пионер ходимларини тайёрлаш билан шуғулланаётган битта ҳам ташкилот йўқ. Педагогларнинг коллективлари пионер ташкилотининг фаолиятига тузук таъсир ўтказмаётганлигини, бу ташкилотнинг хусусиятларини ҳамиша ҳам ҳисобга олмаётганлигини айтиб ўтиш керак. Кўпгина педагоглар пионерлар билан ишлаш методлари ва формаларидан бехабардирлар.

Бизнинг фикримизча, педагогика институтларида пионер ва комсомол иши назариясини ва практикасини ўрганиш учун ажратилган соатларни кўпайтириш керак. Бу олий ўқув юртларига ёшларни қабул қилишда тағин ҳам кўпроқ синчиклаб иш олиб бориш керак.

Болалар билан аҳён-аҳёнда учрашадиган, уларнинг ҳаётига, бўш вақтларини қандай ўтказаётганлигига қизиқмаётган, меҳнаткашларнинг уйларини бориб кўрмаётган, ишчиларнинг ётоқхоналарида бўлмаётган раҳбарлар бизда ҳали ҳам бор. Шуни тушуниб олиш керакки, катта ёшдаги кишиларнинг ёшлар билан тез-тез учрашиб туриши, бугунги ва эртаги кунимиз тўғрисида, ёшларнинг коммунизм қуришдаги роли тўғрисида улар билан дилкаш бўлиб суҳбатлар ўтказиши ёшларни тарбиялашнинг энг яхши методидир.

Яқинда республика комсомолининг съезди иш бошлайди. Съездда комсомолимизнинг ишлари тўғрисида катта гап бўлади, Ўзбекистон Компартияси XVII съездининг қарорларини бажаришда ёшларнинг иштирок қилишини белгилайдиган конкрет йўллар кўрсатиб берилади ва олдимизда турган катта вазифалар аниқлаб олинади.

Мамлакатимиз катта тарихий воқеа — КПСС XXIII съезди бўсағасида турибди. Бу съезд коммунизмга олиб борадиган йўлдаги муҳим босқич бўлади. Съезд делегатларини ишонтириб шуни айтамизки, партиянинг катта ва ажойиб планларини амалга ошириш республика йигит ва қизлари ҳаёти ва ишининг асосий мазмуни бўлиб қолади. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Ф. Ш. ШАМСИДДИНОВ нутқи

Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари

Фарғона областининг меҳнаткашлари етти йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажардилар. Етти йил ичида саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми 76 процент ўсди. Областимизда химия, машинасозлик, нефтни қайта ишлаш, энергетика, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати сингари саноатнинг етакчи тармоқлари жадал суръатлар билан ривожлантирилмоқда. Фарғона корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар жаҳоннинг 20 мамлакатига экспорт қилинмоқда. Капитал қурилиш ҳар тарафлама ривож топмоқда.

Область пахтакорлари етти йилликнинг охирги йилида Ватанга 502 минг тонна пахта бердилар. Областимиз колхоз ва совхозлари давлатга пилла, мева, узум, сабзавот, картошка, сут, жун ва тухум сотиш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажардилар.

Транспорт, савдо, алоқа, меҳнаткашларга коммунал-маиший хизмат кўрсатиш соҳасида ҳам бирмунча муваффақиятлар қўлга киритилди. Бу муваффақиятлар ва бошқа ютуқлар сабот-матонат билан қилинган меҳнатнинг натижаси бўлиб, омманинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ўсганлигидан далолат беради.

Бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот ва сайлов йиғилишлари, район, шаҳар ва область партия конференциялари партия ташкилотларининг етуклиги ва ишчанлигини, қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишни амалда таъминлашга қодир эканликларини кўрсатди.

Область партия комитети халқ хўжалигига партия раҳбарлигини бундан буён ҳам яхшилай беради, бошланғич партия ташкилотларининг, маҳаллий Советлар ва касаба союзларининг ролини оширишга, жойлардаги ишнинг аҳволи учун уларнинг жавобгарлигини кучайтиришга алоҳида эътибор бераверади.

Партия органлари комсомолга, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига раҳбарлик қилишни бутун чоралар билан яхшилашни ўзларининг жонажон вазифалари, деб ҳисоблайдилар. Областимиз комсомоли сафида юз мингдан ортиқ йигит ва қиз бор. Завод ва фабрикаларда, транспорт ва қурилишларда, колхоз ва совхоз далаларида — ҳамма жойда ёш ишчилар билан колхозчилар жонбозлик билан меҳнат қилмоқдалар. Область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари комсомол ташкилотлари олдига қўйилган вазифаларни ҳал этишда уларнинг ролини ошириш тўғрисида чинакам оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Бироқ, шуни тан олиш керакки, комсомолга партия раҳбарлигида ҳали бир талай камчиликлар бор. Баъзи бир район, шаҳар комсомол комитетлари етарли даражада ташаббускорлик ва азимкорлик билан ишламаяптилар, комсомол ташкилотларига қониқарсиз раҳбарлик қилмоқдалар. Сиёсий-тарбиявий ва комсомол ички ишлари паст савияда олиб борилялти. Ёшлар орасида ахлоқсизлик қилаётган кишилар ҳам учраб турибди.

Ана шу нуқсонларни иложи борича тезроқ тугатишга бош қўшиш бизнинг бурчимиздир. Биз коммунистлар комсомолни ҳамиша ўзимизнинг жанговар ёрдамчимиз, ишончли ўринбосаримиз деб билмоғимиз керак, уларга ҳамиша ғамхўр бўлиш, уларни қунт билан тарбиялаб вояга етказишни ўз бурчимиз деб биламиз.

Пухта ўйлаб, илмий жиҳатдан асослаб тузилган план ва раҳбарлик бўлмаса саноат, капитал қурилиш ва қишлоқ хўжалигини жадал суръатлар билан ривожлантириб бўлмайди. Ваҳолонки, бу ишда ҳали жиддий нуқсонлар бор. Чунончи, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида планлаштиришдаги чалкашлик ва хатолар маҳсулотни реализация қилишдаги нуқсонлар натижасида ўтган йили қимматбаҳо асбоб-ускуналар қувватининг атиги учдан икки қисмидан фойдаланилди, баъзи асбоб-ускуналар эса ҳатто ишлатилмай қолди.

Фарғона ёғ комбинатида аҳолига мансур бўлган қимматли маҳсулот — салат ёғи ишлаб чиқарувчи цех бор. Лекин планлаштирувчи органларнинг айби билан сотилмай қолаётган ана шу ёғдан бир неча юз тоннаси омборда тўпланиб қолди. Мавжуд идишларнинг ҳаммасига тайёр маҳсулот қуйиб қўйилган. Модомики, шундай бўлгач, бу корхона бундан буён самарали ишлай оладими, ахир?

Қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи ўз базамиз етарли суратда ривожланмаганлиги капитал қурилиш ҳажмини кўпайтиришга халақит бермоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан респубика Министрлар Советининг қарорига мувофиқ, 1962—1963 йиллардаёқ, иккита темир-бетон буюмлари заводи ва иккита инерт материаллар карьери қурилиши керак эди. Қарор қабул қилинганига анча йил бўлган бўлса ҳам область учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган ана шу объектларни қуриш ҳали бошлангани ҳам йўқ.

Фарғона областида суғориладиган ерларнинг сув билан таъминланиши ҳали ҳам қониқарли даражада эмас. Ҳар йили минглаб гектар майдондаги ғўзалар қақраб қолмоқда, колхоз ва совхозлар шу майдонлардан паст ҳосил олмоқдалар. Шунга қарамай, сув хўжалиги қурилиши масалалари йўл қўйиб бўлмаслик даражада пайсалга солинмоқда. Сўх дарёсида сув омбори қуриш тўғрисида гап очилганига ўн беш йилдан ошди. Марказий Фарғона каналининг қурилиши областимиз учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

Илгаритдан суғориб келинаётган катта-катта майдонларни яхшилаб қайтадан текислаш, уларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш керак. Лекин колхоз ва совхозларнинг ер текислаш машиналари ва экскаваторларга берган заявкалари тўла қондирилмаяпти.

Иш манфаатлари ана шу нуқсонларни тугатиш учун оператив чоралар кўришни талаб қилмоқда.

Фарғона областининг меҳнаткашлари қўйилган вазифаларни муваффақиятли уддалаш учун куч ва ғайратларини аямайдилар, коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо этишдек умумхалқ ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар, КПСС XXIII съездини муносиб кутиб оладилар, деб Ўзбекистон Компартияси XVII съездини ишонтиришга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Э. МАВЛОНОВ нутқи

Денов район партия комитетининг биринчи секретари.

Денов район меҳнаткашлари партия ва ҳукуматнинг доимий ёрдамига таяниб, экономика ва маданиятни юксалтиришда кейинги йилларда бирмунча муваффақиятларга эришдилар. Саноат етти йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажарди. Янги беш йилликнинг биринчи йилида ҳам ишларни яхши суръатлар билан бошлаб юбордик. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам яхши ишладилар. Пахтакорлар Ватанга 74 минг тонна, яъни пландагидан 6 минг 500 тонна кўп пахта бердилар. Умуман районда «оқ олтин» ҳосилдорлиги 36 центнерга етказилди. Комплекс механизация йил сайин тобора кенг қулоч ёзмоқда. Ўтган йил ҳосилнинг деярли учдан бир қисми машиналарда териб олинди.

Эришилган муваффақиятлар бошланғич партия ташкилотлари саноат, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борганликларининг натижаси бўлди. КПСС Марказий Комитетининг октябрь ва ноябрь Пленумларидан кейин партиянинг таъсири айниқса кучайди. Ҳозирги вақтда район партия комитети колхозлар ва совхозлардаги бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Район партия комитети ходимлари ўз вақтларининг кўп қисмини колхоз ва совхозларда ўтказмоқдалар, партиявий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишларни йўлга қўйишда партия ташкилотларининг секретарларига ёрдамлашмоқдалар, уларга ўргатмоқдалар.

Ҳар хил мажлислар ва кенгашларни камайтиришга қатъий киришдик. Район партия комитети хўжалик ташкилотларининг ҳамма майда-чуйда ишларига аралашавеишдан воз кечди, натижада қишлоқ ва хўжалик ташкилотлари ходимларининг активлиги ошди. Хўжалик раҳбарларининг, бригадирлар, ферма мудирларининг состави мутахассислар ҳисобига анча яхшиланди. Район партия комитети ҳузурида раҳбар кадрлар мактаби икки йилдан бери ишлаб турибди. Кўпгина ходимлар институтлар ва техникумларда сиртдан ўқимоқдалар.

Шуни эътироф қилиш керакки, районимиз пахта ва бошқа экинлардан йил сайин мўл ҳосил олаётганлигига қарамай, биз далаларнинг унумдорлигини оширишдаги ҳамма имкониятлардан ҳали ҳам тўла фойдаланаётганимиз йўқ. Чорвачиликка раҳбарлик қилишда катта камчиликлар бор. Унинг маҳсулдорлиги кам, маҳсулоти қимматга тушмоқда. Партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида, район партия конференциясида ва партия активи йиғилишларида беш йиллик план Директивалари лойиҳаси муҳокама қилинди, ўшанда биз мана шу нуқсонларнинг ҳаммасини анализ қилиб, уларни тугатиш йўлларини белгилаб олдик.

Ёпиқ горизонтал зовурлар қуриш экин майдонларини кўпайтиришнинг муҳим резерви бўлиб, 1000 гектарга яқин қўшимча ерни ишга солишимизга ва ҳамма экинзорларнинг мелиоратив ҳолатини анча яхшилашимизга имкон беради. Ҳар йили биз бу масалани республика ташкилотлари олдига, жумладан Сув хўжалиги ва мелиорация министрлиги олдига қўймоқдамиз.

Биз съезд қатнашчиларини ишонтириб айтамизки, Денов районининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари КПСС XXIII съездини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонламоқ, беш йилликнинг биринчи йили вазифаларини шараф билан бажармоқ учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрадилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Н. Г. ЛЯШЧЕНКО нутқи

Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони, генерал-полковник

Азиз ўртоқлар! Туркистон Ҳарбий округининг Ҳарбий Кенгаши ва барча жангчилари номидан сизларга ва сизлар орқали Ўзбекистоннинг барча коммунистлари ҳамда меҳнаткашларига армиямизнинг жанговар саломини топширишимга ижозат бергайсиз!

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Рашидовнинг докладида ва съезд делегатларининг нутқларида Ўзбекистон экономикасини ва маданиятини ривожлантиришдаги катта меҳнат муваффақиятлари ва навбатдаги вазифалар батафсил айтиб ўтилди. Бу муваффақиятлар мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш улуғ ишига қўшилган муносиб ҳиссадир.

Партиямиз коммунизм қуришнинг жуда катта вазифаларини амалга ошираётганида, империалистик агрессорларнинг Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши макрли планлари ва қора ниятларини бир дақиқа бўлса ҳам унутмайди. Коммунистик партия, Совет ҳукумати, бутун совет халқи Америка агрессорлари ва бошқа агрессорларнинг хатарли ҳарбий иғвогарликлар ва авантюралар қилаётганликларини кўриб, мамлакатимизнинг ҳарбий қудратини ҳар томонлама янада мустаҳкамлаш, Совет Қуролли Кучларининг жанговар шайлигини ва жанговар қобилиятини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Шу ғамхўрлик туфайли Совет Армияси ва Флоти жаҳоннинг ҳеч бир армиясида бўлмаган жанговар воситаларга ҳозир эга бўлиб турибди. Қитъалараро, глобал ракеталаримизнинг бениҳоя зўр кучи совет халқимизнинг тинч меҳнатини бузишга ва бизнинг еримизга ҳамла қилишга уринганларнинг ҳаммасини емириб ташлай олади ва қудратли бўрон бўлиб уларни шипириб ташлай олади.

Қуролли Кучлар сафида олиб бориладиган идеология ишининг аҳамияти янги шароитда кўп марта ошди. Округ ҳарбий қисмларининг партия, комсомол ташкилотлари партия талабларини бажариб, ёшлар орасида катта тарбиявий иш олиб бормоқдалар. Коммунизм идеаллари руҳида тарбияланган жангчиларимиз ўз бурчларини муносиб равишда шараф билан бажармоқдалар. Ўзларининг сиёсий ҳушёрликларини оширмоқдалар, жанговар маҳоратларини, ҳарбий интизомни ва жанговар тайёргарликни такомиллаштирмоқдалар.

Партия, комсомол ташкилотлари ёшларни ҳарбий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш соҳасида командирлар билан биргаликда иш олиб бораётганликларини мамнуният билан қайд қилмоқдамиз. Район, шаҳар, область партия комитетлари, республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ҳозир бу иш билан актив шуғулланмоқдалар. Совет Армияси сафларига Ўзбекистондан ҳар йил яхши тайёргарликка эга бўлган ёшлар келиб турибди. Армияга чақирилган йигитлар ҳарбий хизматни яхши адо этмоқдалар. Шуларнинг 55 процентдан кўпроғи олий ва ўрта маълумотли, 94 проценти ГТО значоги олишга муваффақ бўлган ёшлардир.

Туркистон ҳарбий округининг жангчилари Ўзбекистон меҳнаткашлари билан дўстлик ва қардошликни кундан-кунга мустаҳкамламоқдалар, улар билан бир онла бўлиб яшамоқдалар. Ишчилар ва колхозчиларнинг жангчиларни ўз оталиқларига олишлари яхши традиция бўлиб қолди. Ёшларнинг ҳарбий қисмларга экскурсия қилиб боришлари ҳам традицияга айланди. Ўзбекистон ёзувчилари катта ишлар қилмоқдалар. Уларнинг ҳарбий ватанпарварлик темаларида ёзган асарларини Туркистон ҳарбий округининг жангчилари жуда катта эътибор бериб ва қизиқиб ўқимоқдалар. Кўпгина театрлар, Тошкент консерваторияси ва Ўзбекистон давлат филармонияси ҳам бизнинг катта ташаккуримизга сазовор бўлмоқдалар.

Ўзбекистон партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари вақт топиб, казармаларга, машқларга бориб, солдатлар билан учрашмоқдалар, улар билан гаплашиб, суҳбатлар ўтказмоқдалар. Жангчилар билан бундай учрашувлар ўтказилаётганлигининг аҳамияти катта. Тематик кечалар ўтказиш ҳам таъсирчан формаларнинг биридир. Бундай кечаларда жангчилар республиканинг донгдор кишилари билан, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари билан, Октябрь революциясининг, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари билан, коммунистик меҳнат зарбдорлари билан учрашмоқдалар.

Туркистон ҳарбий округининг партия ва комсомол ташкилотлари ҳам ўз навбатида бир қанча ишларни қилмоқдалар. Ўтган йил ҳарбий қисмлар ва бўлинмалардаги командирлар ва сиёсий ходимлар республика шаҳарлари ва районларида аҳоли ўртасида бир неча минг лекция ва докладлар ўқидилар. Армия бадиий ҳаваскорлик коллективлари республикадаги корхоналар, қурилишлар, колхозлар ва совхозларга, маданий-оқартув муассасалари, мактаблар ва олий ўқув юртларига бориб, юзлаб концертлар бердилар. Бироқ, ёшларни сиёсий ва ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишида камчиликлар ҳам бор. Бу ишни ҳар томонлама яхшилайвериш керак.

Пировардида сизларни ишонтириб шуни айтишга ижозат бергайсизки, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бўлажак XXIII съезди сабабли жуда катта ватанпарварлик ғайрати билан тўлиб тошган, улуғ ленинчи партия теварагида маҳкам жипслашган Туркистон ҳарбий округининг шахсий состави ўзининг фахрли ҳарбий бурчини бундан буён ҳам муносиб равишда ва шараф билан бажараверади. Биз ўзимизнинг ҳарбий қисмларимизни ва қўшилмаларимизни социалистик Ватанимизни ҳимоя қилишга ҳамиша тайёр ҳолда сақлаб тураверамиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ М. ДАДАЖОНОВ нутқи

Андижон область, Ленин районидаги Ильич номли колхоз комплекс механизациялаштирилган пахтачилик бригадасининг бошлиғи.

Ўтган йили бригадамиз ҳар гектар ерда планда мўлжалланган 29 центнер ўрнига 35,5 центнердан пахта етиштирди. Ҳосилнинг 92 проценти машинада териб олинди. Бундай натижаларга биз техникадан кенг фойдаланиш туфайли эришдик. Пахта етиштиришдаги ҳамма ишлар механизациялаштирилди.

Ўтган йили мен «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли пахта териш машинасини синашда қатнашишга муяссар бўлдим. Мен бир неча йилдан буён пахта териш техникасининг янги нусхаларини синаб кўришда конструкторларга ёрдамлашиб келяпман. Ҳозирги вақтда бу агрегатларнинг конструкциясини яхшилаш соҳасида талайгина ишлар қилинмоқда. Аммо, машиналар ҳозиргидан ҳам яхши ишлаши, янада кўпроқ пахта териб бериши мумкин.

Конструкторларимиз машинанинг иш органларини автоматик созлаш тўғрисида ўйлаб кўришлари керак. Ҳозирда эса агар машиналар ўртача ўсган ғўзаларга мослаб созлаб қўйилса, паст бўйли ғўзалар босилиб кетади, ғовлаган ғўзалар эса қирқилиб кетади. Бунинг натижасида талайгина пахта нобуд бўлади. Ерга тўкилган пахтани териб олиш учун кўплаб меҳнат ва маблағ сарфлашга тўғри келади.

Янги беш йиллик Директивалари лойиҳасида Ўзбекистон бундан буён ҳам мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиб қолади, деб кўрсатилган. Бригадамиз аъзолари ва бутун Ленин районининг меҳнаткашлари ўз беш йиллик планлари ва зиммага олинган мажбуриятларини бажариш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар. Бригадамиз 1966 йилда гектар бошига 40 центнердан ҳосил кўтариб, Ватанга тўрт юз тонна «оқ олтин» бериш мажбуриятини олади. Коллективимиз Ўзбекистон Компартияси съездининг барча делегатлари олдида шундай деб сўз беради. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Б. РАҲИМОВ нутқи

Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съезди катта яратувчилик фаолияти билан тўлган даврда қилган ишларимизни якунламоқда. Марказий Комитет ҳисобот докладида айтиб ўтилган яққол маълумотлар республиканинг ишлаб чиқарувчи кучлари тез суръатлар билан ўсиб бораётганлигини, унинг моддий ва маънавий бойликлари тез кўпайиб бораётганлигини, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий савияси ошаётганлигини кўрсатиб турибди.

Хоразмнинг экономикаси ва маданияти тўхтовсиз юксалиб ва ривожланиб бормоқда. Область саноати етти йиллик планни муддатидан олдин бажарди. Капитал қурилиш суръатлари тўхтовсиз ошиб бормоқда. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотининг ҳамма турларини етиштириш юзасидан етти йиллик топшириқлари ортиғи билан бажарилди.

Шовли пахтакорларимиз айниқса 1965 йилда катта муваффақиятларга эришдилар. Етти йил мобайнида пландагидан 303 минг тонна кўп «оқ олтин» етиштирилди. Пахтанинг сифати ҳам яхшиланди, унинг ҳосилдорлиги эса ўрта ҳисобда 35 центнерга етказилди.

Хўжалик ва маданий қурилишдаги муваффақиятлар партиявий раҳбарлик даражаси ошганлигининг натижаси бўлди. Бу муваффақиятлар Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукумати тобора кўп ва катта ёрдам бериб турган шароитда, КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг ва ундан кейинги Пленумларининг тарихий қарорларининг самарали таъсири остида область ишчилари, колхозчилари ва интеллигенцияси астойдил меҳнат қилиши натижасида қўлга киритилди.

Эндиликда область, шаҳар ва район партия комитетлари жонли ташкилотчилик ва идеология ишлари билан кўпроқ шуғулланмоқдалар, бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини оширишга эришмоқдалар, партия ва давлат интизомини зўр бериб мустаҳкамламоқдалар.

Область партия ташкилоти ўзининг амалий ишида Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати ҳамиша диққат ва эътибор бериб турганлигини ҳис қилмоқда. Марказий Комитет ва унинг Президиуми туғилаётган масалаларни тағин ҳам оперативроқ ҳал қилиб берадиган бўлиб қолдилар, маҳаллий партия органларига нисбатан талабчанликни ошириш билан бирга, уларга зарур ёрдамни ўз вақтида бериб турибдилар.

Қўлга киритилган муваффақиятлар бизни қувонтиради, лекин областимиздаги саноатда, транспортда, капитал қурилишда, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида ишга солиниши лозим бўлган, аммо фойдаланилмаётган резервлар ҳали ҳам борлигини биламиз ва бундан кўз юма олмаймиз. Экономиканинг аҳволини анализ қилиш натижасида бир қанча масалаларни қўйиш зарур бўлиб қолмоқда. Бизнинг фикримизча, бу масалалар кечиктирмай ҳал қилиб берилиши керак.

Хоразм областидаги пахтачиликнинг ва бутун деҳқончиликнинг келажаги Туямўйин гидроузели қурилишига боғлиқ. Тўғон ва сув омбори қуриб битказилгандан кейин ерларга яхоб суви бериш вақтида сув етишмай қолиш хавфи батамом йўқотилади. Бироқ, Туямўйин сув омборини қуриш ишларини бошлаш бирмунча кечикиб кетди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати бу жуда муҳим объектни қуришни тезлаштирмоқ учун тегишли чоралар кўришлари зарур деб ҳисоблаймиз.

Суғориш билан мелиорацияни айни бир вақтда ривожлантириш зарурлиги КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорида уқтириб ўтилди. Шунга асосланиб, биз олимларимиз олдига бир қанча жиддий талаблар қўямиз. Улар бир қанча масалаларга доир табақалаштирилган тавсияларни шу вақтгача ишлаб берганлари йўқ. Масалан, ирригация шохобчалари билан коллектор-зовурлар ўртасида тўғри нисбатлар қандай бўлиши лозимлиги аниқ эмас, ер ости сувларини қай даражада пасайтириш энг яхши самарали бўлиши ҳам белгилаб берилгани йўқ. Область пахтакорлари ернинг шўрини ювиш учун сарфланадиган сувнинг илмий жиҳатдан асосланган нормаси қандайлигини билмайдилар. Турли зоналарнинг конкрет хусусиятларини ҳисобга олиб, ҳар қайси зона учун пахтачиликнинг чинакам илмий системасини ишлаб чиқиш пайти келди. Республика Госплани ва тегишли министрликлар Хоразм областида саноатни тағин ҳам рационалроқ жойлаштириш ва областнинг хом ашё ҳамда меҳнат ресурсларидан тағин ҳам рационалроқ фойдаланиш имкониятларини ўрганиб чиқишлари лозим.

Хоразм коммунистлари ва барча меҳнаткашлари коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга янги беш йилликда тағин ҳам салмоқдор ҳисса қўшадилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ А. М. ПИВКИНА нутқи

Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитетининг секретари

Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари қатори Тошкент тўқимачилари ҳам етти йиллик планни бажаришга муносиб ҳисса қўшдилар. Ялпи маҳсулот ҳажми бўйича белгиланган топшириқ ошириб бажарилди. Пландан ташқари неча юзлаб тонна ип, неча ўн миллион метр газлама тайёрлаб берилди. Меҳнат унумдорлиги плани ошириб бажарилди.

Комбинат партия ташкилоти коллективнинг куч-ғайратини КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалда бажаришга йўналтирмоқда. Асосий эътибор кадрларни танлаш, жой-жойига қўйишга, топширилган иш учун ҳар бир раҳбар ва коллектив аъзосининг масъулиятини кучайтиришга қаратилди.

Партия ташкилоти коммунистлар билан комсомолларнинг ғоявий-назарий тайёргарлигига кўп эътибор бермоқда. 3 мингдан ортиқ киши марксча-ленинча назарияни ўрганмоқда. Уч юздан кўпроқ инженер-техник ходим, экономист, планчи, бухгалтер иқтисодий билимини оширмоқда. Комбинат ходимларининг умумий таълим ва профессионал-техникавий савиясини оширишга кўпроқ эътибор қилина бошлади. Комбинатда илмий-техника ва иқтисодий конференциялар ўтказиш жуда оммалашиб кетди. Конференцияларнинг берган тавсиялари ишлаб чиқаришга жорий қилинмоқда.

Партия ташкилоти жамоатчилик асосларида ишлашнинг янги формаларини ривожлантирмоқда. Жамоатчилик асосларида конструкторлик бюролари, иқтисодий анализ ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бюроси, халқ университетлари, маъмурият фаолияти устидан контроль қилиш ҳуқуқини амалга оширувчи комиссиялар ишлаб турибди. Уларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш, маданият ва турмушга доир муҳим масалаларни ҳал қилишга ёрдам бермоқда.

Комбинат коллективининг учдан икки қисмдан кўпроғи хотин-қизлардир. Шу сабабдан тўқимачи хотин-қизлар ўртасида ишлашга катта аҳамият беряпмиз.

Бутун комбинат коллективи беш йиллик план юзасидан Директивалар лойиҳасини диққат-эътибор билан ўрганмоқда, тўқимачилар ўз таклифларини ўртага ташламоқдалар. Бўлиб ўтган йиғилишларда комбинатдаги айрим участкалар ва цехларнинг нима сабабдан орқада қолаётганлиги ҳақида, қандай қилиб социалистик мажбуриятларни яхшироқ бажариш, ишлаб чиқаришни планлаштиришнинг янги шартларига ўтиш учун тайёргарлик кўриш, қандай қилиб, ишлаб чиқариш фондларидан самаралироқ фойдаланиш, маҳсулот сифатини ошириш тўғрисида астойдил ва ошкора гаплашиб олинди.

Қурилиш ташкилотларининг ишидан биз мамнун эмасмиз. Чунки улар ип фабрикаси билан бошқа объектларни фойдаланишга топшира олмадилар. Ишчиларнинг йиғилиш қатнашчилари қувватларни белгиланган муддатларда қуриб битказиш ва фойдаланишга топшириш учун қурилиш ташкилотларининг масъулиятини кучайтиришни талаб қилдилар.

Яқинда бизнинг партия комитетимиз кадрлар билан қандай ишлаётганлиги тўғрисида ҳисоб берди. Партия комитети билан комбинат раҳбарларининг ишидаги бир қанча жиддий камчиликлар бизга кўрсатиб ўтилди. Асосий камчилик шуки, комбинатда сиёсий-тарбиявий иш ҳали ишлаб чиқаришнинг конкрет вазифалари билан дуруст боғлаб олиб борилмаяпти. Бу ҳол бизнинг зиммамизга комбинат фабрикалари ишидаги барча техникавий-иқтисодий кўрсаткичларни бажаришда бошланғич партия ташкилотларининг, хўжалик раҳбарларининг масъулиятини кучайтириш, ишда ва турмушда нормал шароит яратишга кўпроқ эътибор бериш мажбуриятини юклайди.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг коммунистлари ва бутун коллективи КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, олган социалистик мажбуриятларини бажаришга ўзларининг бутун куч-қувватлари ва ижодий ғайратларини сарфлайдилар. **(Қарсаклар).**

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ ҲИСОБОТ ДОКЛАДЛАРИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Ўртоқ К. ИСҲОКОВ нутқи

Сирдарё область, Киров район партия комитетининг биринчи секретари

КПСС Марказий Комитетининг октябрь, ноябрь Пленумлари ва шундан кейинги Пленумлари қабул қилган қарорлар халқ хўжалигига партия раҳбарлигини такомиллаштиришни, бошланғич партия ташкилотларининг иш услуби ва методларини бутун чоралар билан яхшилашни талаб қилмоқда.

Район партия комитети ташкилий-партиявий ва партиявий-сиёсий ишлар масаласига жиддий эътибор бериб, бу масалаларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифалари билан узвий равишда боғлаб ҳал қилмоқда.

Ҳозирги вақтда тўққиз совхоздаги барча бўлимларда ва фермаларда партия ташкилотлари тузилган. Бу эса коммунистларни ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи соҳаларига ишга қўйишни яхшилашга ёрдам беради. 25 та бригада ва фермада партия группалари тузилди. Партия ташкилотлари секретарларининг кўпчилиги олий ва тўлиқсиз олий маълумотли кишилар бўлиб, уларнинг аксарияти қишлоқ хўжалик мутахассисларидир. Сўнгги вақтларда район хўжаликлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини, айниқса пахтачиликни кенг кўламда механизациялаштирмоқдалар.

Ўтган йили ҳосилнинг ярмидан кўпроғи машинада териб олинди. Пахтачиликнинг кенг миқёсда механизациялаштирилаётганлиги, бригадаларда хўжалик ҳисоби жорий этилаётганлиги хўжаликларнинг даромадларини кўпайтиришга ёрдам бермоқда.

Агар ҳамма хўжаликлар, барча бригада ва бўлимлар давлат планларини ўз вақтида бажариб қўйганларида эди, пахтачиликни ривожлантиришдаги муваффақиятларимиз бундан ҳам кўпроқ бўлиши турган гап эди. Бизда чорвачиликни, сабзавотчилик ва боғдорчиликни ривожлантиришда жиддий камчиликлар бор. Район партия конференциясида янги резервлар тўғрисида батафсил гаплашиб олдик. Бошланғич партия ташкилотларининг бутун ташкилотчилик ва идеология ишларини янада яхшилаш хўжаликни тағин ҳам юксак поғонага кўтаришда бизга шубҳасиз ёрдам беради.

Район совхозлари КПСС XXIII съезди ва Ўзбекистон Коммунистик партияси XVII съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўриб, ноябрь ойидаёқ экинзорларнинг ҳаммасини шудгор қилган, шўрхок ерларни тўла-тўкис ювган эдилар. Хозир тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш, маҳаллий ва минерал ўғитларни далага чиқариш ишлари тугалланмоқда.

Бизнинг районимиз ерлари Мирзачўлнинг илгаридан суғориб келинган зонасига киради. Сўнгги икки йил ичида коллектор ва зовурларни кенгайтириш ва кўпайтириш соҳасида анчагина иш қилинди. Бироқ, сизот сувларига қарши курашиш учун ҳали яна кўп ишлашимиз керак. Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, шунингдек қишлоқ хўжалик министрлиги бу соҳада бизга муайян ёрдам беришлари керак. Биз Пахта тозалаш саноати министрлигидан ҳам катта ёрдам кутмоқдамиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ нутқи

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри

Халқ хўжалиги ва маданиятни ривожлантиришда эришилган ҳам- [illegible]

[illegible]

...раркунандалари ва касалликлари экинларга катта зиён етказиб [illegible]

[illegible]

...лик ишлаб чиқаришидаги бир қанча тармоқлар ҳали ҳам зарар кўрган ҳолда ишламоқда. Сут ва гўшт берадиган чорвачиликни биринчи галда шулар жумласига киритиш лозим. Чорва моллар туёғи ҳаддан ташқари секин кўпаймоқда, наслчилик иши ва ветеринария хизмати кўрсатиш тузукроқ йўлга қўйилмаган, зарур даражада ем-хашак базаси яратилмаган Пахтачиликда кўпгина фойдаланилмаган резервлар бор. Бир қанча колхоз ва совхозлар ҳали ҳам паст ҳосил олиб келмоқда. Илмий жиҳатдан асосланган тўғри алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириб олиш масаласи ҳанузгача ҳал бўлмай турибди. Қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигининг ошиши мутлақо етарли даражада эмас. Сермеҳнат ишларнинг кўпи машиналаштириб бўлинмаган. Колхоз ва совхозлардаги иқтисодий иш қўйилган вазифаларга жавоб бермайди. Ерлардан фойдаланишда, минерал ўғитлар ва бошқа химиявий дориворларни ишлатишда катта камчиликлар бор.

Ана шу камчиликларнинг ҳаммасини йўқотишни иш манфаатлари қатъиян тақозо этмоқда. Жумладан, ерларнинг оборотдан чиқиб қолишига фавқулодда ҳодиса деб қарамоқ зарур.

Маълумки, қишлоқ хўжалик за- [illegible]

[illegible] ...тиога солиш учун кескин чоралар кўришни илтимос қиламиз.

Марказий Комитет март Пленумининг қарорларига мувофиқ, бундан буён капитал қурилишга тааллуқли яна иккита муҳим масалани ҳал қилиб бериш керак. Бизнинг фикримизча, юқоридан планлаштириш практикасига чек қўйиб, ташаббускорликни хўжаликларнинг ўзига бериб қўйиш зарур. Хўжаликларга капитал қурилиш учун лимит белгилаб қўйилса, шунинг ўзи кифоя. Қурилиш объектлари бош планга мувофиқ равишда ҳар жойнинг ўзида аниқланиши ва белгиланиши керак. Иккинчи масала шуки, Мирзачўл намунаси асосида совхозларни ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарини бундан кейин ҳам комплекс равишда қуриш лозим.

Партия ва Совет ҳукумати мамлакат қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун кескин чораларни кўрмоқдалар. Бу нарса СССР халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик плани юзасидан XXIII съезд Директивалари лойиҳасида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Республика қишлоқ хўжалик ходимларининг кўп минг кишилик армияси беш йилликнинг дастлабки йили планини бажариш йўлидаги умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшади. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Ё. С. НАСРИДДИНОВА нутқи

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Партия XXII съезди қарорларини ва КПСС Программасини амалга ошириш соҳасида республикада қилинган ишлар, экономика ва маданиятни ривожлантиришда Ўзбекистон меҳнаткашлари қўлга киритган катта-катта муваффақиятлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладида атрофлича кўрсатиб берилди. Ўзбекистон Компартияси XVI съездидан ва КПСС XXII съездидан кейин ўтган йиллар мобайнида республика партия ташкилоти фаолиятида зўр ташкилотчилик ва сиёсий ишлар қилинди, омманинг ижодий активлиги ва ташаббускорлиги янада юксалтирилди, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг, барча оммавий ташкилотларнинг роли оширилди.

КПСС Марказий Комитети социалистик демократияни ҳар томонлама авж олдириш, аҳолининг кенг табақаларини давлат ва жамоат ишларини идора қилишга жалб этишдан иборат ленинча йўлдан бориб, иқтисодий, маданий ва ижтимоий турмушнинг барча соҳаларида Советларнинг ролини оширишга, уларнинг ҳуқуқларини кенгайтиришга ва давлат ҳокимиятининг тўла ҳуқуқли органлари бўлган Советларнинг масъулиятини оширишга ёрдам берувчи бир қанча муҳим тадбирларни амалга оширди.

КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасида меҳнаткашлар депутатлари Советларининг социалистик қурилишда яқин беш йилликда бажариши керак бўлган вазифалари белгилаб берилди. Партия Советлар ўзларига берилган ҳуқуқлардан яхши фойдаланишлари, хўжалик турмушида актив қатнашишлари керак, деб уқтирди.

Ўзбекистон Компартиясининг XVI съездидан кейин ва айниқса КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан сўнг республика меҳнаткашлар депутатлари Советлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва маҳаллий партия органлари раҳбарлигида ишлаб чиқаришни ривожлантириш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалалари билан активроқ шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Советлар КПСС Марказий Комитети март ва сентябрь Пленумлари белгилаб берган вазифаларни амалга оширишга катта ҳисса қўшмоқдалар.

Республика Олий Совети ва унинг Президиуми хўжалик ва маданий турмуш масалалари билан доимий равишда шуғулланмоқдалар, ўзларининг қонун чиқарувчилик фаолиятини яхшиламоқдалар. Олий Совет сессияларида, Президиум мажлисларида саноат, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, қурилиш, ободончилик, маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалалари, шунингдек маҳаллий Советларнинг ташкилотчилик-оммавий ишлари системали равишда муҳокама қилинмоқда.

Маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари ўз ҳуқуқларидан тўғри фойдаланганларида, ўзларига тегишли бўлган масалаларни ишчанлик билан, ишнинг кўзини билиб ҳал қилаётганликларини кўрсатувчи кўпгина мисолларни айтиб бериш мумкин. Яқинда Олий Совет Президиуми КПСС Марказий Комитетининг март ва сентябрь Пленумлари қарорлари асосида Хива район Совети ва унинг ижроия комитетининг иш практикасини муҳокама қилди. Район Совети билан унинг ижроия комитети районнинг пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан Ўзбекистондаги олтита илғор район сафига қўшилишида катта иш қилдилар.

Тошкент областидаги «Ниёзбош» ва Оржоникидзе номли қишлоқ Советлари, Самарқанд областидаги «Пахтакор», Андижон областидаги «Ленинобод», Фарғона областидаги Ленин номли қишлоқ Советлари ва шу сингари бошқа бир қанча қишлоқ Советлари ўтган йили қишлоқ меҳнаткашларини сув танқислиги оқибатларини тугатишга, пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва териб олишга, деҳқончилик ва чорвачиликнинг барча маҳсулотларини етиштириш планларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишда анчагина иш қилдилар.

Доимий комиссиялар энг оммавий органлар бўлиб, Советлар хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарликни ана шу комиссиялар орқали амалга оширмоқдалар. Доимий комиссияларнинг фаолияти тобора конкрет ва таъсирчан бўлиб бормоқда. Олий Совет доимий комиссиялари составида 260 депутат бўлиб, улар министрликлар билан идораларнинг фаолиятини контроль қилишга, қонунлар ва қарорларнинг бажарилишига асосий эътибор бермоқдалар. Ўз сафларида 63 мингдан ортиқ депутатни бирлаштирган маҳаллий Советларнинг доимий комиссиялари ҳам зўр активлик билан ишламоқдалар. Тошкент шаҳар Совети ва пойтахтдаги район Советларининг, Фарғона, Хива, Каттақўрғон шаҳар Советларининг, Охунбобоев, Вобкент, Денов район Советларининг ва бошқа баъзи бир Советларнинг кўпгина доимий комиссиялари килаётган ишлар олдимизда турган вазифаларни ҳал этишда уларнинг ролини ошириш тўғрисида Программада кўрсатилган қоида ҳозирнинг ўзидаёқ рўёбга чиқарилаётганлигини кўрсатиб турибди. Бир қанча Советлардаги доимий комиссияларга илгари ижроия комитетларининг бўлим ва бошқармалари бажариб келган вазифалар топширилаётганлиги янги ва принципиал жиҳатдан муҳим ишдир. Бу комиссияларнинг қимматли тажрибасини ҳар томонлама ўрганиш ва умумлаштириш лозим.

Сўнгги йилларда Советлар олиб бораётган бутун ташкилотчилик-оммавий ишларнинг савияси сезиларли даражада ошди. Советларнинг сессияларини ўтказиш практикаси тобора яхшиланиб, такомиллаштириб борилмоқда. Ижроия комитетларнинг, депутатлар доимий комиссияларнинг фаолияти устидан Советлар ва сайловчиларнинг контроллиги анча кучайтирилди. Ўтган йили депутатларнинг 83 процентидан кўпроғи ўз сайловчиларига ҳисоб берди. Бундан тўрт йил муқаддам омма томонидан қилинадиган контролнинг ижроия комитетлар, уларнинг бўлимлари ва бошқармалари бевосита аҳолига ҳисоб бериши сингари формалари ҳали мутлақо маълум бўлмаган бўлса, ўтган йили 789 ижроия комитет меҳнаткашларга ҳисоб берди. Ўзбекистонда қарийб ярим миллион активни бирлаштирувчи 40 мингдан ортиқ жамоат кўнгилли ташкилоти ишлаб турибди. Улар шаҳарларни ва аҳоли яшайдиган жойларни ободонлаштириш ҳамда кўкаламзорлаштириш, жамоат тартибини муҳофаза қилиш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар, савдо-сотиқни, меҳнаткашларга медицина ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга ёрдам бермоқдалар, болаларни тарбиялашга тузук ҳисса қўшмоқдалар.

Советларнинг фаолияти яхшиланиб бораётганлиги шак-шубҳасиздир. Лекин баъзи Советларнинг иш савияси ҳали партия томонидан улар олдига қўйилаётган талабларга тўла-тўкис муносиб деб бўлмайди. Советлар ўз қарамоқларидаги масалаларни ҳал этишда лозим даражада мустақил иш тутмаётганликларини кўрсатувчи фактлар бизда тез-тез учраб туради Бир қанча Советлар, айниқса район ва қишлоқ Советлари ишлаб чиқариш, маданий қурилиш билан ҳали ҳам етарли шуғулланмаётирлар, корхоналар, колхоз ва совхозлар планларни қандай бажараётганлигини тузук контроль қилмаяптилар, қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилишига муросасозлик билан қарамоқдалар. Мисол учун бизнинг асосий бойлигимиз — ердан фойдаланиш устидан контроль қилишдек муҳим масалани олиб кўрайлик. Бу — Советларнинг жонажон иши бўлса ҳам, лекин бир қанча область, район ва қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари ишнинг бу муҳим соҳасини назар-эътибордан четда қолдирганлар.

Кўпгина маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари маиший хизмат кўрсатувчи корхоналар ишини яхшилаш, коммунал хўжалик ишини йўлга қўйиш учун барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланмаяптилар. Кўпинча сессияларни чақириш муддатларига риоя қилинмаяпти, кўпгина комиссиялар аҳён-аҳёнда иш олиб бормоқда, бир қанча депутатлар аҳолига мунтазам ҳисоб бериб тураётгани йўқ.

Партия Советлар ўзларининг хўжалик органларига нисбатан бўлган функцияларини маъмуриятчилик ҳамда ишлаб чиқариш ва хўжалик фаолиятига аралашиш йўли билан эмас, балки давлат тартиб-интизомига, қонунчиликка, қишлоқ хўжалик артелининг уставига риоя қилинаётганлиги устидан, ресурслардан, ердан, техникадан қандай фойдаланилаётганлиги устидан, колхоз ва совхозлар томонидан ишлаб чиқариш планлари ва давлат олдидаги мажбуриятлари ўз вақтида бажарилиши устидан вақти-вақти билан контроль қилиб туриш йўли билан амалга оширсинлар, деб талаб қилмоқда. Советлар ва уларнинг ижроия комитетларининг хўжалик ва маданиятнинг барча соҳаларидаги ролини ошириш мақсадида уларнинг структурасини ва раҳбарлик методларини бундан буён ҳам такомиллаштириб боришнинг аҳамияти катта.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика ҳукумати районлар ва қишлоқ Советларининг маъмурий бўлинишини тартибга солиш соҳасида бир талай иш қилдилар. Халқ хўжалик вазифаларини бажариш учун район, қишлоқ ва поселка Советларининг масъулиятини оширишни ҳисобга олган ҳолда бу ишни янада такомиллаштириш лозим.

Район ва қишлоқ Советлари ижроия комитетларининг нормал ишлаши учун зарур шарт-шароитни яратиб беришга доир бир қанча масалалар ҳали ҳал этилгани йўқ. Бундай аҳволга бундан буён йўл қўйиб бўлмайди ва бу нуқсонни аста-секин тузатиб бормоқ керак.

Партия ишидаги Совет органлари фаолиятига раҳбарлик қилишдек муҳим соҳалардан бирига тўхталиб ўтмоқчиман, чунки партия раҳбарлиги Советларнинг муваффақиятли ишлаши учун энг асосий шартдир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, кўпгина маҳаллий партия органлари Советларнинг фаолиятини кун сайин чуқур ўрганмоқдалар, уларнинг фаолиятини назардан ўтказиб муҳокама қилмоқдалар, ижроия комитетларнинг аппаратларини зарур кадрлар билан мустаҳкамламоқдалар, социалистик демократия принципларини изчиллик билан турмушга татбиқ этиш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Бироқ баъзи партия комитетлари Совет органларига лозим даражада раҳбарлик килмаяптилар.

КПСС Программасида ҳар бир депутат муайян ишни бажариши ва Советларнинг фаолиятида актив қатнашиши лозим, деб таъкидланган. Депутатларнинг ишини депутатларнинг ўзлари контроль қиладилар. Лекин коммунист депутатлар ўз ишлари учун уларни Советга юборган партия ташкилотлари олдида ҳам жавоб берадилар. Лекин партия комитетлари коммунистларнинг депутатлик фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини камдан-кам тинглайдилар. КПСС Марказий Комитети Совет органларига раҳбарлик қилишни яхшилаш муҳимлигига доимо партиянинг эътиборини қаратиб келмоқда. Партия комитетлари Советларнинг ўз ҳуқуқларидан тўла-тўкис фойдаланишларини таъминлашлари, Советлар фаолиятига раҳбарлик қилишда уларнинг майда-чуйда ишларига аралаша бермасликлари, Советлар вазифалари доирасига кирадиган барча масалаларни мустақил ҳал қилишлари учун йўл-йўриқ кўрсатиб туришлари, Советлар ва ижроия комитетлар қарорларини бажариш учун Советларнинг масъулиятини оширишлари лозим.

Делегат ўртоқлар! Халқнинг энг оммавий ва кенг кўламли ташкилотлари бўлган Ўзбекистон меҳнаткашлар депутатларининг Советлари хўжалик ва маданий ҳаётдаги активликни янада кучайтиришни, давлатни идора қилишга оммани кенгроқ жалб этишни ўзининг энг муҳим бурчи деб ҳисоблайди. Бу эса, социалистик демократияни янада равнақ топдиришга хизмат қилади. Советлар ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни партия ташкилотлари раҳбарлигида муваффақиятли уддалайдилар. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ Э. ҲИКМАТОВ нутқи

Янгиқазған нефть қидирув экспедициясининг чуқур пармалаш мастери

Барча совет кишилари жонажон партиямизнинг XXIII съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Бу съезд коммунизм сари ғолибона юришимизнинг янги марраларини белгилаб беради. Шуни эътироф қилиш қувончлики, ҳозирги вақтда нефть-газ саноати ходимлари олдига катта ва масъулиятли вазифалар қўйилмоқда.

Шуни сизларга хурсандлик билан маълум қиламанки, делегат ўртоқлар, бизнинг геология разведкачилар коллективимиз етти йиллик планнинг сўнгги йилини муваффақиятли якунлади. Яқинда яна бир газ кони топилди.

Биз Қизилқум чўлида иш олиб бораётирмиз. Ишларни яхши қизитиб юбориш учун кун қаттиқ қизиб кетадиган вақтларда ҳам қум саҳролари орқали юк ташишга махсус мослаштирилган етарли миқдорда автотранспорт бўлиши керак. Ҳолбуки, транспорт кўпинча бизни доғда қолдирмоқда. Яхши ремонт базаси йўқлиги ҳамда запас қисмлар билан етарлича таъминланмаётганлиги сабабли, кўпгина машиналар бекор турибди. Бизда қидирувчилар учун жуда ҳам зарур бўлган кучли шатак машиналар айниқса ёмон ишлаяпти.

Малакали ишчи кадрлар, жумладан, шоферлар етишмаслиги ҳам ишга каттагина тўсқинлик қилмоқда. Ҳозирги вақтда Бухоро области газ запасларига кўра мамлакатда олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Аммо, бизда геология-қидирув ташкилотлари учун кадрлар тайёрлайдиган биронта ҳам ўқув юрти йўқ.

Республика Госпланига ҳам бир қанча эътирозларимиз бор. Планлаштиришдаги нуқсонлар шунга олиб келдики, бизнинг трестимизга қарашли барча корхоналар гарчи фойда келтириш планини бажарган бўлса-да, лекин трестнинг ўзи қийин аҳволда қолди. Ер ости бойликларини излаб топувчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлашда хилма-хилликка йўл қўйилмоқда.

Халқ бахт-саодати тўғрисида, Ватанимиз куч-қудратининг ўсиши тўғрисида партия ва ҳукуматнинг қилаётган катта меҳрибонлиги биз қидирувчиларни руҳлантирмоқда. Биз олдимизда турган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқ С. АСОМОВ нутқи

Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари

Область партия ташкилоти халқ хўжалигига раҳбарлик масалаларини анча малакали ҳал қиладиган, ишлаб чиқариш экономикасини чуқурроқ ўрганадиган, қабул қилинган қарорларнинг ижросини контроль қилишга кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолди. Лекин эришилган натижалар бизни қаноатлантира олмайди. Қашқадарё областида саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун катта-катта потенциал имкониятлар бор. Орқада қолаётган хўжаликларни ҳосилдорлик жиҳатидан илғор хўжаликлар даражасига етказиб олиш катта резервдир. Ўтган йили колхоз ва совхозларнинг қарийб учдан бир қисми пахтадан паст ҳосил олди. Биз жамоат чорвачилигини ривожлантиришда анча орқада қолмоқдамиз.

Қашқадарё меҳнаткашлари янги беш йиллик план юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасини зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар. Маълумки, пахта етиштиришни кескин кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Унумдор янги ерларни ўзлаштириш бу вазифани бажаришга ёрдам беради. 1970 йилга қадар биз 50 минг гектар қўриқ ерни ўзлаштиришимиз, мавжуд ерлардан 100 минг гектарини сув билан таъминлашни яхшилашимиз лозим. Лекин сув хўжалик қурилишининг ҳозирги суръатлари бизни ташвишга солмоқда.

«Каршистрой» бошқармаси тузилганига уч йил бўлди, лекин Қарши даштини ўзлаштиришнинг тасдиқланган бош схемаси ҳали ҳам тайёр эмас. Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукуматидан ана шу муҳим масалани тезроқ ҳал этишда ёрдам беришларини сўраймиз. Мавжуд майдонларни сув билан таъминлашни кўпайтиришга эътиборни кучайтириш лозим, чунки областимиздаги мавжуд ерлар сув билан тузук таъмин этилмаган.

Қашқадарё меҳнаткашлари янги беш йилликда бошқа мураккаб вазифаларни ҳам ҳал этишлари лозим. 1970 йилга борганда, бу ерда текшириб аниқланган жуда катта нефть ва газ, калий ва ош тузи ҳамда бошқа фойдали қазилмалар негизида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 2,5 баравар ортиши лозим. Саноатнинг янги тармоқлари — газ, нефть, қурилиш материаллари, енгил ва озиқ-овқат саноати барпо этилади. Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун малакали кадрлар керак. Ҳозирнинг ўзидаёқ бизда мутахассисларнинг етишмаётганлиги сезилиб турибди. Республика Госплани ва министрликлари ходимлари билан биргаликда кадрларга бўлган эҳтиёж ҳисоблаб чиқилди. Бу кадрларни республика олий ўқув юртларида, шунингдек областнинг ўзида тайёрлаш керак. Шу сабабли, Қашқадарёда бир қанча олий ўқув юртларининг филиалларини очиш зарурати туғилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати кейинги вақтларда бир қанча муҳим қарорлар қабул қилиб, Қашқадарё экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда амалий ёрдам беришни республика министрликлари ва идораларига топширдилар. Лекин, афсуски, ҳамма министрлик ва идоралар ҳам ана шу қарорларни бажаришга жиддий муносабатда бўлдилар, деб айтиб бўлмайди. Масалан, «Средазгипроводхлопок» институтига 1965 йилда ўрта Қашқадарё ерларини ўзлаштириш лойиҳаларини тузиб чиқиш, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига эса, 1966 йилда ана шу ерларни ўзлаштириш ишларини бошлаб юбориш топширилган эди. Бироқ бу топшириқлар ҳалигача бажарилгани йўқ. Шунга ўхшаш бошқа мисолларни ҳам келтириш мумкин. Бундан чиқадиган хулоса шуки, баъзи ташкилотлар ишга жиддий эътибор беришлари ва масъулият билан қарашлари керак.

Қашқадарё областидаги колхоз посёлкаларини водопровод суви билан таъминлашни кескин яхшилаш, кўпрок ҳаммом қуриш лозим. Область маркази — Қарши шаҳри аҳолисининг эҳтиёжларини яхшироқ қондириш тўғрисида ҳам кўпроқ ғамхўрлик қилиш лозим.

Қашқадарё меҳнаткашлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларини қизғин маъқулламоқдалар ва янги беш йилликнинг биринчи йили планини муваффақиятли бажариш ҳақида юксак социалистик мажбурият олмоқдалар. Қашқадарё областининг меҳнаткашлари беш йиллик планда қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ўзларининг бутун куч ва ғайратларини сарф қиладилар, деб сизларни ишонтиришимга рухсат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ◆ ВА ◆ ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбек халқ куйлари, 9.30 — Саиджон Калонов ижросида куйлар, 9.45 — Пахтакорларнинг янги марралари (тож.), 10.10 — Рус сюитаси, 10.30 — Концерт, 11.10 — КПСС XXIII съезди делегатлари, 11.25 — Концерт, 12.30— Топишмоқли концерт, 12.50 —Янги техника ижодкорлари (рус.), 13.40 — Эстрада концерти, 14.00 —Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 16.15 — Музикали соат, 17.20 — Уйғур куйлари, 18.10 — «Ромео ва Жульетта» балетидан сюита, 18.30 — «Октябрь» радиостанцияси (рус.), 19.00 — Ўзбекистон санъат усталари ижросида республика Компартияси XVII съезди делегатлари учун концерт, 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Рақс куйлари, 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Қизил шар** (болалар учун), 17.40 — **Мен, бувим, Илико ва Илларион** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 19.00 — Ўзбекистон Компартияси XVII съезди делегатлари учун. **Республика санъат усталари концерти** (Санъат саройидан), 21.00 — **Истиқбол эгалари** тележурнали («Ёшлик» студияси).

МОСКВА ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

(тажриба тариқасида)

22.00 — **Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги мусобақаси,** 01.00 — **Совет оперетталаридан,** 02.00 — **Эстрада концерти.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/III да **Демон.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/III да **Қонли сароб,** 6/III да **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/III да **Ёшлинда берган кўнгил,** 6/III да **Момо ер.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Анатолий Фурманов гастроллари** (иллюзион аттракцион). РСФСР да ҳизмат кўрсатган артист **Владимир Довейко** раҳбарлигида акробатлар группаси ва бошқа номерлар. Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Текширилди, миналар йўқ — «МИР» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 да), «СПУТНИК» (кундуз 1, 4 ва кеч 7 да), «ДРУЖБА» (кундуз 2, кеч 6 ва 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч 8 яримда).

Игорь Ильинский билан учрашув — «ДРУЖБА» (1-залда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кундуз соат 1, 5 ва кеч 9 да).

Звонок чалинди, эшикни очинг СОБИР РАҲИМОВ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва 11 яримда), «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб 10 да).

Денгиз сари — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (2-залда кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

Сунунат дақиқаси — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 9 да), «ИСКРА» (эрталаб 9 ярим, 10-20 минут ва 11 да).

Чўкқан кеманинг сири (эрталаб соат 10 да), **Бу—фақат ҳазил эди** (эрталаб 11-45 минут, кундуз 1 ярим ва 3-15 минутда) — «ЧАЙКА».

Номаълум солдатлар бўлмайди— «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Фавқулодда топшириқ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 4 ва кеч 7 да).

Оддий фашизм (1 ва 2-серия) — «ИСКРА» (кундуз соат 12 дан кеч 9 гача).

Севги новеллалари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1 ва 5 да).

Насриддин Бухорода ва Насриддин саргузаштлари — «МОСКВА» (кундуз соат 12 ва 5 да).

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26. Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари—27283. Партия турмуши — 33469, 27221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, капитал қурилиши ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343, Эълонлар — 28142, Коммутатор—30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

№ Г — 54. || Индекс 64543. || Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. || Р. 08186.